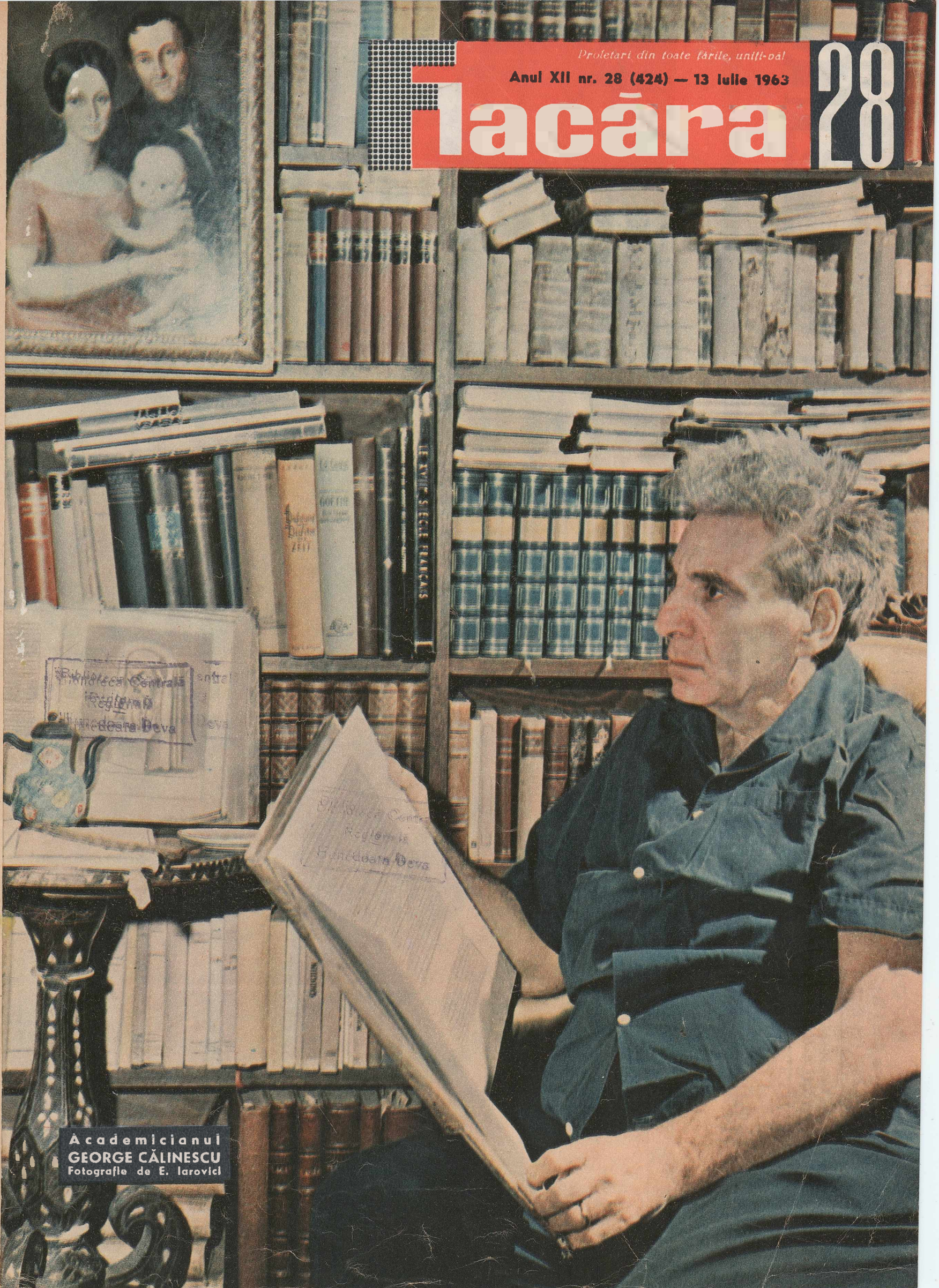


Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 28 (424) — 13 Iulie 1963

Iacără

28



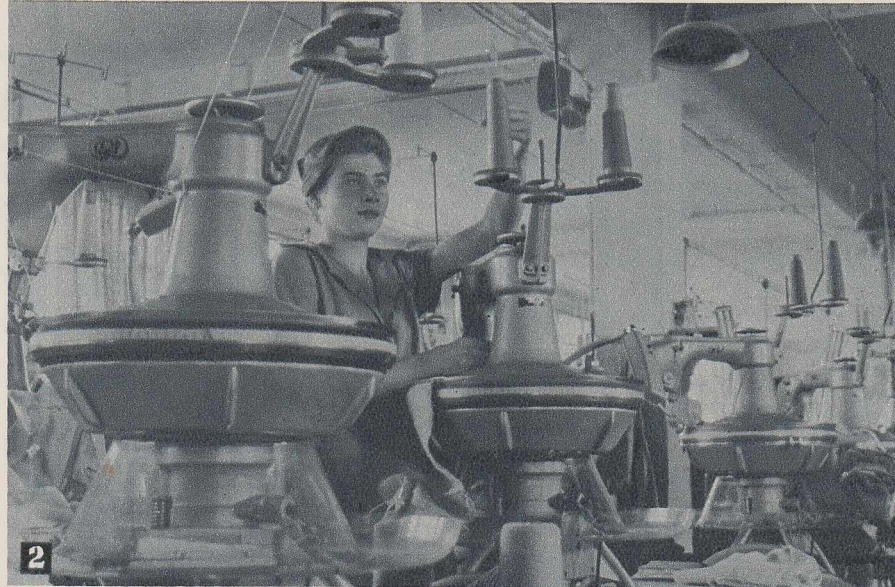
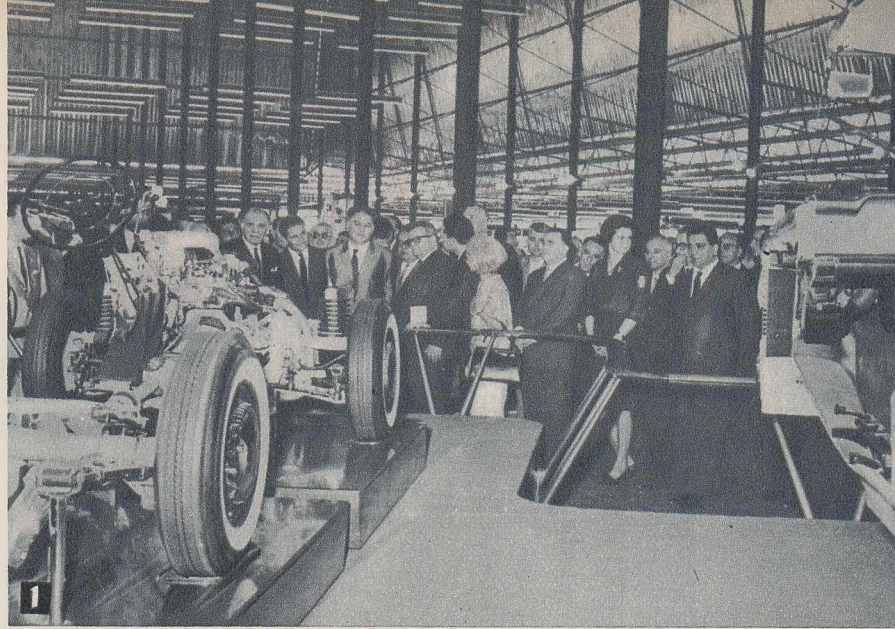
Academicianul
GEORGE CĂLINESCU
Fotografie de E. Iarovič

REDACTIA: BUCUREȘTI, PIATA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, înt. 1744

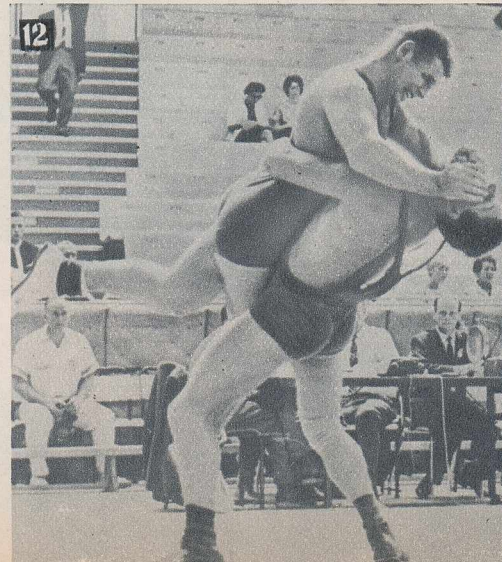
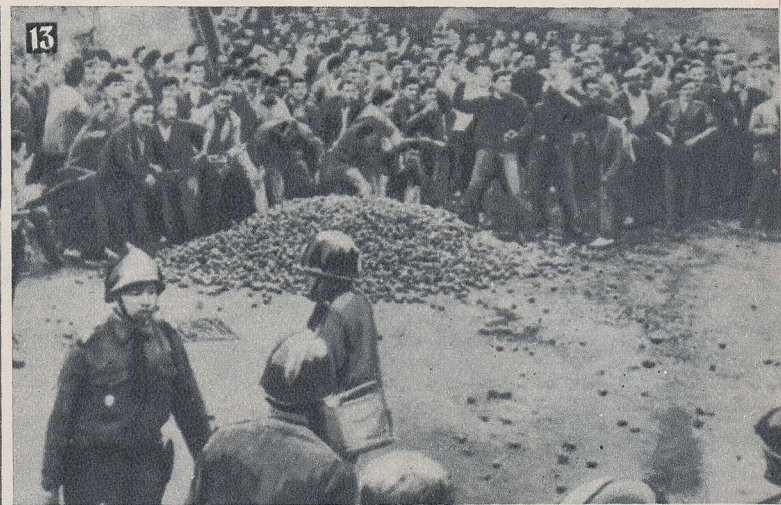
ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.



Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 28 (424) — 13 iulie 1963
Flacăra 28



Fotocronica Flacării





- 1** In pavilioanele din șos. Kiselev a avut loc deschiderea Expoziției industriale italiene, organizată de Institutul Italian pentru comerțul exterior.
- 2** La succesele obținute de colectivul fabricii de tricotaie „Tinăra gardă” din Capitală și-a adus contribuția și Maria Popa de la sectorul confecții, care obține lunar depășirea angajamentului în medie cu 30-40%.
- 3** O dată cu secerișul grâului, colectivștii din Movilița, regiunea București, execută — cu ajutorul mecanizatorilor — arăturile de vară.
- 4** Colectiviștii din Cătrunești, raionul Urziceni, au obținut frumoase rezultate la recoltarea grâului din solul „Triumf”.
- 5** Mecanizatorul Ion Iepure de la S.M.T. Bechet, raionul Corabia, efectuează recoltarea pe ultimul hectar semănat cu grâu al G.A.C. „Drumul belșugului” din Dăbuleni.
- 6** Gospodăria agricolă colectivă din Rîșnov a executat la timp și în bune condițiuni recoltarea fînștelor.

Fotocronica Flacăării ♦ Fotocr



- 7** Un ansamblu de artiști amatori din regiunea Argeș a dat la Arenele Libertății din București un spectacol de cîntece și jocuri populare în cinstea constructorilor de mașini agricole.
- 8** Pe aleile parcului din Sinaia oamenii muncii veniți la odihnă și tratament se bucură de frumoasele zile de iulie.
- 9** În unele piețe din Capitală au fost deschise expoziții cu vânzare de legume și fructe, în care au fost expuse produse ale G.A.C.-urilor din raionul N. Bălcescu.
- 10** Un grup de studenți din anul III al Facultății de tehnologia producției alimentare și tehnica pescuitului din cadrul Institutului politehnic din Galați, la practică de vară la întreprinderea piscicolă din Sulina.
- 11** Printre participanții la cel de-al doilea Concurs internațional al tinerilor cîntăreți de operă de la Sofia, s-a aflat și baritonul român Bogdan Murgu (stînga), care a interpretat rolul lui Germont din opera „Traviata” de Verdi, alături de Ava June Cooper și Alberto Remedios (Anglia).
- 12** Luptătorul român Nicolae Martinescu a cîștigat medalia de argint (cat. 97 kg) la recentele campionate mondiale de lupte clasice de la Helsingborg (Suedia). Iată-l în timpul unei întîlniri, punîndu-l în dificultate pe luptătorul danez W. Klemann.
- 13** În diferite localități ale Franței au loc puternice manifestații ale micilor producători agricoli împotriva politicii agrare a autorităților, care importă produse agricole din alte țări ale Pieței Comune, produsele similare ale țăranilor francezi rămînd nevîndute. În fotografie: la Avignon (depart. Vaucluse) demonstrații aruncă cu cartofi în polițiști, drept răspuns la încercările acestora de a pune capăt cu brutalitate manifestației țăranilor.
- 14** „În 1933 legea imputernicirilor excepționale. În 1963 legea stării excepționale”. Sub această lozincă sute de muncitori vest-germani din Rheinhausen au participat la un marș de protest împotriva legilor antidemocratice elaborate de guvernul de la Bonn.
- 15** Seul. Populația capitalei sud-coreene a ieșit în stradă pentru a protesta împotriva intenției juntei militare de a legifera prelungirea dictaturii sale pe încă 4 ani.
- 16** Potrivit știrilor transmise de agenția americană U.P.I., poliția din Caracas se află în stare de alarmă în urma înapoierii în țară — pentru a continua lupta împotriva regimului Betancourt — a doi membri ai Frontului de eliberare națională din Venezuela care au participat la capturarea navei „Anzoategui”. În fotografie: cîțiva din patrioții care au capturat nava „Anzoategui”, fotografiați în Brazilia cu puțină vreme înaintea reintrării în țară a doi dintre ei.
- 17** Pichete de demonstrații pe străzile Londrei cer să se pună capăt represiunilor sîngeroase la care se dedau autoritățile irakiene împotriva democraților și luptătorilor pentru pace.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 14 IULIE 8.50: Gimnastică 9.00: Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Perla de dinți; Teledocumentarul pionierilor; Cu căpitanul Val-Virtej în drum spre insula lui Robinson (I) (reluare); Poșta copiilor 10.30: Rețeta gospodinei 11.00: Emisiunea pentru sate 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Filmul maghiar „Raze pe gheață” 20.35: Filmul documentar francez „Spectrul dansului” 20.55: Teatru în studio — „Eu și luna”, comedie de George Dumbrăveanu, muzica de George Grigoriu, cu: Silvia Popovici, Dana Comnea, Dorina Lazăr, Florin Scărlătescu, Dumitru Rucăreanu, Ștefan Bănică, Ștefan Tapalagă, Marian Hudac și alții. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 15 IULIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru tineretul școlar — De la lunetă la rachetele cosmice 19.45: Filmul românesc „Cinci oameni la drum” 21.05: Seara pe uliță — montaj literar-muzical. Își vor da concursul: Mircea Buciu, Zoe Dragotescu, Ileana Cotrubaș, Emilia Râșcănescu, Ion Hvorov, Dumitru Constantin, Pompei Hărăstășanu, Marcel Trandafirescu, Tudor Heica și un grup de dansatori din Ansamblul de cîntece și dansuri al U.T.M. 21.45: Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

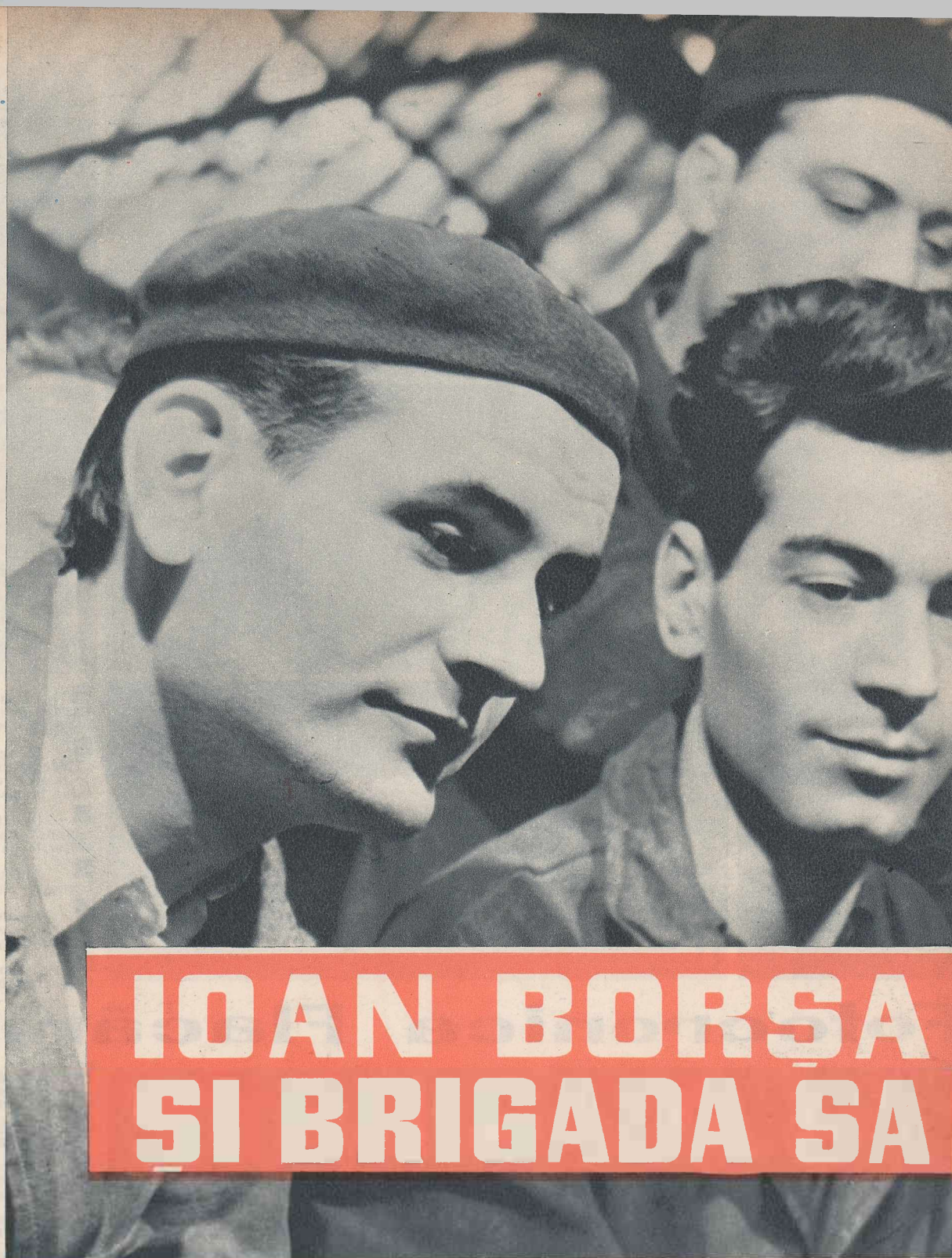
MĂRȚI 16 IULIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru copii — „Fotbal cu altă minge” 19.30: Incursiune în arheologie (II) 19.50: Artiști amatori în studio 20.30: Tribuna economică 20.50: Filmul documentar „Calea albastră” 21.20: Cîntă trio Los Gallos. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 18 IULIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Căpitanul Val-Virtej descoperă insula lui Robinson (II) 19.50: Transmisiune de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” — „Cred în tine”, comedie de Vadim Koroștiliov cu: Lucia Mara, Mircea Albușescu și Adrian Georgescu. În pauze, reportajul filmat „Oameni și locuri” și carnet plastic. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 19 IULIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru tineretul școlar — „Ce să fiu?” 19.50: Almanah științific 19.55: Moment literar — Vladimir Matakovski 20.15: Mozaic de scurt-metraje: „Casa noastră ca o floare”, „4.000 de trepte spre cer”, „Soare și aer” 21.00: „Werther” de Massenet — montaj muzical. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÂMBĂȚĂ 20 IULIE 16.15: Întîlnirea athletică U.R.S.S.-S.U.A. (transmisiune de la Moscova) 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu 20.00: În fața hărții 20.10: Filmul „Hanul din Spessart” 21.50: Muzică ușoară — transmisiune de la Mamaia. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23:
Programul de radio



IOAN BORȘA ȘI BRIGADA SA

După întreg șirul de boro-boațe, „domnul Goe” a pus capac la toate trăgînd la sfîrșit semnalul de alarmă. Locomotiva a frînat cu putere, panica s-a răspîndit printre călători, dar... mam'mare, mamițica, tanti Mița și „pușorul”, împrumutînd cel mai nevinovat aer din lume, au parat urmările incidentului.

...Asta pe vremea domnului Goe sau, mai exact spus, pe vremea locomotivelor și a vagoanelor cu frînă de mînă. Astăzi, același domn Goe s-ar fi ales cel puțin cu o căzătură zdravănă. Nu de alta, dar locomotiva ar fi oprit atît de brusc, încît dume-nealui ar fi fost pur și simplu proiectat pe podeaua culoarului.

Forța aceasta uriașă, în stare să oprească astăzi în numai cîteva

secunde un tren în plină viteză, se datorește modernelor frîne pneumatice montate pe șasiul locomotivelor și vagoanelor. În era locomotivelor ultrarapide și a trenurilor marfare cu zeci și zeci de vagoane, buna funcționare a acestor frîne garantează într-un mod hotărîtor securitatea transporturilor pe calea ferată.

S-ar putea afirma deci că buna desfășurare a călătoriilor noastre începe încă din... secția de mecanică a uzinelor „23 August”, întreprindere care produce frînele pneumatice khnor necesare întregului nostru parc de vagoane, locomotive cu aburi și locomotive diesel de fabricație autohtonă.

Fabricarea unui dispozitiv khnor constituie la „23 August”

una dintre cele mai complicate și pretențioase operații. Ea reclamă largi cunoștințe de ordin teoretic și în special o îndelungată și susținută practică de producție. O greșeală mică cît virful acului (nu e vorba de o imagine artistică, ci de una concretă, deoarece ajustarea unei piese pretențioase de ceasornicar) poate anula la montaj munca unui colectiv compus din zeci de muncitori.

Și totuși „errare humanum est” spune un vechi proverb, pe care dacă l-am localiza ar suna cam așa: nimeni pînă astăzi nu s-a născut gata mecanic și fiecare a greșit la început, învățînd printre altele și din greșelile săvîrșite. Cum se împacă în cazul nostru una cu alta? Ce se întîmplă,



cu alte cuvinte, dacă „omul” se cheamă tînăr angajat, meseria — mecanic-ajustor, iar obiectul greșelii — frînă pneumatică.

Să presupunem că un tînăr, angajat de curînd în brigada de mecanici condusă de Ioan Borșa, a ajustat defectuos o piesă a cilindrului de frînă. Apoi să ne imaginăm că greșeala ar putea trece și de controlul șefului de echipă. Iat-o răbufnind la proba finală, anulînd munca echipei și încurcînd activitatea întregului colectiv al brigăzii. Ce se va întîmpla cu împricinatul nostru?

Ne răspunde Ioan Borșa, șeful brigăzii:

— Pe vremea cînd, ucenic fiind, învățam meseria de mecanic la un atelier particular (unde

pentru treaba asta datoram anual patronului: 2 care cu lemne, 200 kg carne de porc, 300 kg cartofi, făină, brînză etc.), o greșeală asemănătoare s-ar fi soldat mai întîi cu o bătaie soră cu moartea și apoi cu imediata mea concediere.

Din fericire tînărul începător din brigada lui Ioan Borșa (căruiua hai să-i spunem pe nume: Florian Ghiț) n-a mai apucat vremea patronilor. El s-a născut în zilele noastre, cînd tovarășii săi de muncă sînt deopotrivă producători și stăpîni ai mijloacelor de producție. În plus, sentimentul solidarității, ajutorul reciproc și lupta împotriva egoismului — norme ale vieții de colectiv — au devenit, prin activitatea de

zi cu zi a partidului, trăsături esențiale în profilul muncitorului de tip nou.

Iată-l, așadar, pe tînărul nostru ajustînd a doua zi, sub îndrumarea șefului de echipă, o altă piesă. Dar... din nou rebut. Membrii brigăzii fac cerc în jurul lui, îi explică în amănunt cum se ajustează, se probează și se montează un cilindru de frînă. Și asta nu se întîmplă o singură dată, ci de două ori, de trei ori, de zece ori, de cîte ori e nevoie. Este sfătuit în permanență și, bineînțeles, criticat cînd e cazul. Mai mult, pentru a-l ajuta să-și dezvolte conștiința muncitorească, îi propun să ia parte și în afara uzinei la viața colectivă a brigăzii: să-i însoțească la vizionarea

filmelor și spectacolelor de teatru și să participe la întrunirile amicale pe care membrii brigăzii le organizează în răstimpuri la cîte unul dintre tovarășii lor de muncă.

Peste cîteva zile, cu tot ajutorul acordat, Florian Ghiț reubutează a treia piesă. Apoi a patra, a cincea. În plus se ceartă și cu meșterul secției. Atunci colectivul brigăzii îl pune în discuția adunării sindicale. Grijă și ajutorul tovarășesc pentru formarea lui Ghiț nu înseamnă menajarea lipsurilor sale. Intransigența față de tot ce este negativ constituie pentru întregul colectiv o nor-

Liviu MAIOR

(Continuare în pag. 6)

mă obișnuită a vieții de fiecare zi.

De aceea tânărul este aspru criticat atât pentru actele de indisciplină, cât și pentru inerția sa profesională. Apoi, într-o ședință a organizației de partid (din cei 30 de membri ai brigăzii, 15 sînt comuniști) se constată că nici șeful de echipă nu s-a ocupat îndeajuns de activizarea ocupicului său. Concluzia: Florian Ghiț este mutat în altă echipă și munca pentru calificarea lui se reia de la început.

Îndrumat îndeaproape de noul său șef, Florian Ghiț începe să dea semne de îndreptare. Dar, ce-i drept, nu în măsura așteptărilor. Nemulțumit și descurajat, tânărul nostru se sfătuiește cu tovarășul său de necazuri, Cornel Bogdan, și amîndoi hotărăsc să plece din brigadă.

Atunci brigada se adună din din nou în jurul lui Ghiț. Toată lumea îl sfătuiește să rămînă. Tânărul e uluit de-a dreptul: zace de luni de zile în secția mecanică, încurcă munca unui întreg colectiv, și totuși tovarășii săi îl îndeamnă să rămînă.

Cornel Bogdan, în schimb, pleacă. Despre el membrii brigăzii aveau păreri felurite. Mulți considerau că s-a făcut tot ce se poate face pentru calificarea lui. Adevărul e că, în privința acestuia, s-au înșelat. În noul loc de muncă fostul codăș Bogdan s-a transformat într-un muncitor destoinic. Ajutat mai îndeaproape de membrii brigăzii, el ar fi putut deveni harnic și priceput și în cadrul secției mecanică, așa cum, treptat, a devenit pînă la urmă fostul său coleg Florian Ghiț.

Ioan Borșa, Ion Mușat, Cristache Păturcea, Marin Profir, pe mîinile cărora au trecut zeci și zeci de ucenici, sînt de părere că „talentul” șefului de brigadă sau de echipă se compune, printre altele, din două elemente de prim rang: perseverența și răbdarea. Orice concluzie pripită poate provoca consecințe dintre cele mai regretabile.

Iată: în brigadă lucrează două tovarășe, Cristina Roșca și Alexandrina Vasile, despre care toată lumea a fost de părere multă vreme că nu pot fi la nivelul celorlalți membri ai brigăzii, bărbații. Într-o zi brigada a avut de îndeplinit o sarcină urgentă. Atunci, într-o ședință de partid largită, comunistii brigăzii au cerut întregului colectiv să-și sporească la maximum eforturile. Contribuția celor două tovarășe a fost solicitată în mod deosebit. Emulația generală, conștiința însemnătății țelului propus au cuprins și activitatea celor două femei. Ele au dovedit că pot avea și talentul, și priceperea colegilor lor din brigadă.

Ce-i drept, în domeniul fabricării frinelor khnor, meseria nu se câștigă de la o zi la alta. Pentru a le cunoaște în amănunt procesul de fabricare și funcționare, ai nevoie de ani de zile... Comunistul Ioan Borșa numără în acest domeniu o practică de aproape 15 ani. De fapt în acest răstimp Ioan Borșa a învățat, împins de pasiune, tot ce are legătură

cu tehnologia fabricării frinelor pneumatice: turnare, sudaj, strungărie, frezat etc. Și tovarășii din uzină spun: „Un strung reglat de tovarășul Borșa nu va trimite niciodată în secția mecanică piese greșit prelucrate”.

Dar în domeniul strict al montării frinelor khnor, membrii brigăzii se străduiesc să ajungă la nivelul maistrului. Iar Ioan Borșa și șefii de echipă sînt primii care se îngrijesc de treaba asta. Astfel, fiecare membru al unei echipe, ajuns stăpîn pe meseria sa, poposește pe rînd în toate celelalte sectoare de activitate. „Plimbarea” aceasta constructivă îl duce pe fiecare mecanic al brigăzii să cunoască deopotrivă ajustarea, probarea și montarea tuturor ansamblurilor din care se compune o frînă: robinetii, cilindrii, regulatorii, triplă-valvă etc. Așa se explică, de pildă, cum tovarășul Cristache Păturcea, a cărui echipă ajustează cilindrul de frînă, a putut să ajute echipa lui Ion Mușat, unde se lucrează robinetii frinei, „împrumutîndu-i” pentru un răstimp doi oameni din colectivul său.

De fapt studiul perseverent a devenit o preocupare permanentă a brigăzii și în afara orelor ei de producție. Prin grija comitetului de partid al uzinei toți cei 30 de tineri și bătrîni ai colectivului au absolvit pe rînd cursurile școlii de specializare. Mulți dintre ei s-au înscris apoi la liceul seral sau chiar la facultate.

Judecată strict egoist, treaba asta apare ca o sabie cu două tăișuri. Comunistul Ioan Borșa, care s-a simțit mîndru văzîndu-și colegii din brigadă urmînd școlile din cadrul întreprinderii, s-a pomenit după o vreme părăsit de cei mai buni dintre ei. Nu de alta, dar în domeniul învățării pofta vine mîncînd. În ultimii ani 6 dintre cei mai destoinici membri ai colectivului, absolvinți liceul seral sau școlile de maiștri, au părăsit uzina, înscrisîndu-se la cursurile învățămîntului superior.

Și, mai știi? Poate că și mecanicii Gabriel Itu, Valeriu Radu și Eugen Lovin, elevi ai liceului seral, Cristache Păturcea, Mihai Ioniță și Ion Niță, cursanți la școala tehnică de maiștri, vor urma aceeași cale.

În locul lor brigada va trebui să crească alți tineri. „Și — spune Ioan Borșa — oamenii harnici și pricepuți nu se termină niciodată”. Iată de ce cei care „își iau zborul” nu-i produc nici lui, nici celorlalți membri ai colectivului mîhnire sau decepție ci, dimpotrivă, bucurie și mîndrie. Cei treizeci de membri ai brigăzii comunistului Borșa au învățat temeinic o meserie, situîndu-se printre cei mai buni muncitori ai uzinei „23 August”. Dar acolo unde mecanica reclamă investigații complicate — posibile numai prin armele algebrei superioare sau ale geometriei analitice — brigada e fericită azi că poate pătrunde prin oameni crescuți și îndrumați de ea.

Ilviu MAIOR

Fotografie de S. STEINER

Nestemate adăugîndu-se unul imens și de neprețuit tezaur al tuturor frumuseților, aceste „Poeme noi”, cu care maestrul ne-a îmbogățit sufletele, ne ajută să ne explicăm într-un fel miracolul arghezian. Căci, asemenea tuturor marilor creații artistice, poezia lui Argehi și un adevărat, unic și veșnic nou miracol, pe care, de fiecare dată, îl contemplăm uimiți.

Miracolul tine, desigur, de capacitatea poetului de a învinge inerția și lipsa de personalitate a cuvîntului (a oricărui cuvînt din dicționar). Miracolul ține de harul poetului de a comunica prin intermediul cuvîntului, astfel înnoibilat, ceea ce părea ce neputință de exprimat, și într-un mod care să nu anuleze complet sugestia că vorba e încă mult prea puțin încăpătoare pentru mesajul greu ce i s-a încredințat să ni-l transmită.

Dar miracolul arghezian nu ține numai de meșteșug, deși meșteșugul e înzestrat cu puteri magice — și nu ține în primul rînd de meșteșug, cu toate că unii, miopi, au văzut cîndva în Argehi numai un mare poet al expresiei. Dacă sîntem îndreptății să vorbim despre miracolul arghezian e, înții de toate, fiindcă maestrul de necontestat al poeziei românești de azi nu numai că și-a păstrat, asemenea tuturor poezilor autentice, nealterată o anume ingenuitate în perceperea realității, ci, mai ales, fiindcă a izbutit ceea ce pînă acum nici un poet cunoscut nouă n-a putut realiza: să trăiască în același timp și cu aceeași intensitate — totdeauna maximă, și la modul specific fiecărei vîrste — toate simțămîntele încercate de om în etapele succesive parcurse de el într-o viață.

În tinerețe, Victor Hugo cînta, ca un tînăr, gloria legendarului Napoleon, faptele vitejești ale tatălui său, general trecut prin atîtea bătălii, amorul, splendorile naturii. Octogenar, același Hugo elabora, cum e și firesc, o „artă de a fi bunice”. Argehi, însă, încă de la debutul său poetic ne apărea ca un matur care-și pune cu toată seriozitatea și vrea să rezolve marile probleme ale existenței. Maturitatea, nu numai a expresiei, care e desăvîrșită și innoitoare, ci a viziunii, o denotă și lirica erotică practică atînci de poet. Era o lirică în care accentul cădea pe refuzul de a se lăsa mistificat sau pe destrămarea iluziilor, pe momentul despărțirii și nu pe cel al ivirii simțămîntului, pe dezodărnînt. E acesta un prim aspect al miracolului arghezian. Și el nu poate fi explicat prin întîrzierea voltă cu care autorul „Cuvîntelor potrivite” s-a înfățișat cititorilor săi, fiindcă, precum se știe, întîrzierea era determinată de scrupul artistic, nu de vreo îndoială în legătură cu natura sentimentelor confesate sau de vreo aprehensiune în privința justitei viziunii sale.

În întreaga sa creație, Argehi a rămas același: un matur. Dar un matur care poate trăi — și trăiește efectiv cu toată ființa lui — simțămîntele tuturor vîrstelor. În asta constă — cred — în primul rînd miracolul arghezian; în capacitatea poetului de a exprima și din acest unghi omul plener, omul pe care nici o nouă experiență, oricît de amară ar fi ea, nu-l mutilează, ci doar îl îmbogățește spiritual.

În „Păsările cerului” Argehi — care se înscrie printre cei mai mari poeți animalieri — deși se află la vîrsta cînd Hugo încheiase „tratatul” său despre „Arta de a fi bunice”, trăiește ca un copil afectele specifice acestei vîrste de aur și vede lumea cu ochii puri, cu candorea copilului.

Ar putea părea ciudat — dar la acest mag al cuvîntului nimic nu ne poate surprinde — că poetul care în tinerețe cînta amorul ca un om matur, îl cîntă acum, la bătrînețe, așa cum îl simte adolescentul ce-l descoperă abia sau tînărul: „Nu vreau să știu ce sîntem, ce am fi fost sau cine! Tu mă numiseși „Tie”, eu te numisem „Tine”! Să te cunosc? Să mă cunoști? Stam unul lîngă altul ca plopii mari — și proști”. („Spuneai ceva”). Și cîntă astfel amorul într-un întreg ciclu, dezvoltîndu-l ne prin fiecare nouă piesă o altă fațetă a dialecticii acestui universal simțămînt. Foarte rar numai, în „Solie pierdută” bunăoară, viziunea asupra amorului e aceea a unui bătrîn care privește spectacolul etern și mereu nou al dragostei cu o anume înțelegere superioară, binevoitoare însă, chiar protectoare.

Sensibilitatea omului matur, Argehi o exprimă îndeosebi în poezille în care se manifestă — și aceasta e o dominantă principală a creației sale — ca un poet al cunoașterii, ca omul care vrea să desferece toate tainele; ca un poet al acțiunii — ca omul care luptă să descopere adevărul, să dobîndească certitudinile: „Sînt pe drept și adevărate! Hoj de taine fermecate! Și orice-ai vrea să-mi faci tu, mie! Nu mă las de-așa hojje”. Sau: „Vreau tilcul plin să-l capăt și rostul lor întreg! Să-l pipăt dînr-odată, să pot să-l și dezleg, / Nu lacăte-ncuiate, zăvoare și crîmpele! Cu mii de chei stîrbite și fără nici o cheie”.

Sensibilității omului matur îi dă glas Argehi cînd glorifică rațiunea, cînd elogiază forța creatoare a omului: „Atîta avuție ascîntzi, și-n tre comori! O socotești desartă pentru că știi că morți?”

Putem vorbi acum despre Argehi ca despre un cîntăreț al unei bătrîneți rotunde, împlinite, senine și înțelepte, nu numai pentru că în creația sa unele afecte specifice vîrstei, ca cel al morții, bunăoară, încep să dobîndească o pondere mai însemnată. În definitiv, sentimentul morții nu e trăit doar de bătrîni; el poate fi — și a fost — cîntat în diverse moduri și de tineri. Vorbim despre Argehi ca despre un poet al senectuții, fiindcă nu puține piese ale acestui volum — ca și ale precedentului, „Frunze” — ne fac să simțim că, în stihuri de o mare frumusețe, ni se spovedește un om cu o foarte bogată experiență, un om avizat în toate privințele, un om pentru care viața nu mai prezintă, ca să zic așa, nici un secret, nici o surpriză; un om, în fine, care a dobîndit suprema înțelegere. O astfel de poezie e, în acest ultim volum al său, „Marele cioclu”. Un sol de curriculum vitae, în care poetul vorbește despre sutele de vieți și morți cîte le-a trăit în tumultuoasa sa existență.

Bogăția acestor experiențe explică și justifică prin ea însăși seninătatea cu care eroul liric așteaptă sfîrșitul, o seninătate care nu-l întunecată de umbra nici unui fatalism, ci e izvorită din înțelegerea adînc a legilor firii, a rostului nostru pe pămînt.

Forța unor poezii cu caracter sentențios, tot în vîrstă, ineputabila experiență de viață a poetului își au sursa. Uneori, ca în cazul îndemnurilor adresate tinerilor săi confrați de către încercatul maestrul în arta stihului („Poetul necunoscut!” și „Nu spune”), experiența pe care o exprimă acoperă însăși biografia sa. Alteori însă, ea se lărgește mult în afara biografiei propriu-zise a poetului, se confundă chiar cu experiența umanității însăși. Am în vedere excelențele poezii precum „Inscripție de bărbat” și „Inscripție de femeie” (în esența ei, tot o „inscripție de bărbat”) care oferă lectorului un întreg îndreptat pentru împrejurarile vieții. Poruncilor acestor nu li te poți sustrage, fiindcă ele nu par rostite de un om, oricît de puternică ar fi personalitatea lui, ci de un popor urias, cu viață multimilenară, de umanitatea însăși. De aceea poruncile acestea sună atît de puternic în auzul nostru și ne răscolesc pînă în adîncuri ființa.

Miracolul arghezian ține, deci, de faptul că poetul știe în același timp să zîmbească, să se bucurie și să se intristeze ca un copil; să trăiască încandescent toate pasiunile tinerilor; că e devorât de setea de a cunoaște, că are puterea de a lupta și crea, siguranța și dirzenia omului matur; că posedă întreaga înțelegere a bătrîneții, că reușește să intruchizeze în ființa lui nu un individ reprezentativ pentru o categorie sau alta, ci Umanitatea însăși, sub toate aspectele ei și ca un singur tot. Miracolul arghezian ține de capacitatea poetului de a ne inocula și nouă aceste simțămînte, de a ne apropia și pe noi de înțelegerea sa, de a ne ajuta să ne descoperim pe noi înșine în toate ipostazele posibile, să ne redobîndim integritatea și să ne transformăm din indivizi în Umanitate.

Eugen LUCA

— Am să lipsesc trei săptămâni!
— spuse bărbatul pe un ton grav, ca și cum niciodată n-ar mai fi lipsit de-acasă pentru atîta timp.

În fața lui, la masa întinsă pentru prînz, stătea un copil care de-abia ajungea cu bărbia la marginea farfuriei. Dar ca să ajungă pînă acolo stătea în scaun pe o pernă. Copilul avea o față posomorită și niște ochi îngindurați. Părea să fie atent cu seriozitate la fiecare mișcare și vorbă a tatălui său.

— Așadar, plec pentru trei săptămîni și tu ai să fii în lipsa mea capul familiei.

— Am înțeles — spuse copilul, dar nu cu aerul copiilor plictisiți de dădăceala părinților, ci cu acela grav al unui om care își asumă o răspundere sporită.

— Să nu te bați cu copiii pe stradă.

— N-avea nici o grijă.

— Să nu spargi vreun geam.

— E nevoie să-ți dau cuvîntul meu?

— Nu.

În clipa aceea mama copilului intră în cameră, venind din bucătărie cu un platou de fripturi. Bărbatul stătea cu ziarul desfăcut. Vorbise cu copilul, dar părea să citească și ziarul.

— Măcar acum ar trebui să lași ziarul la o parte — îi spuse femeia.

Bărbatul zîmbi stînjinit și așază gazeta, împăturită, pe marginea mesei. Și bărbatul, și femeia erau tineri, sub treizeci de ani. El era boxer în reprezentativa țării și în ziua aceea trebuia să plece în străinătate, unde avea să susțină o serie de meciuri. Din odaia alăturată se auzi tusea uscată a unui bătrîn.

— Să ai grijă de bunicul — zise bărbatul.

— Da — spuse simplu copilul, ca și cum grija aceea intra firesc în sarcina sa.

— Și să-i cumperi gazeta în fiecare zi.

Copilul nu-i mai răspunse. Se gîndea acum că Italia, țara unde pleca tatăl său, semăna foarte mult cu o cizmă ciudată, cu toc înalt și subțire. Se mai gîndea că Volari, „greul“ pe care trebuia să-l întâlnească tatăl său, avea un pumn formidabil și, curios, ca și cum abia atunci ar fi descoperit pumnii tatălui său, se uita la ei cu uimire și îngrijorare. Furculița și cuțitul păreau foarte mici în minile lui. Lîngă ușă stăteau valiza și sacul de călătorie. Peste sac, mănușile de box, ca doi motani cafenii, somnolenți și grași. Copilul spuse, uitîndu-se în ochii tatălui său:

— Se zice că directele lui Volari nu-și greșesc ținta. Să ții garda în dreptul bărbiei.

— N-avea grijă, Gabriel — îi spuse tatăl său, pronunțîndu-i numele ca pe acela al unui antrenor federal.

— Să nu visezi o victorie ușoară.

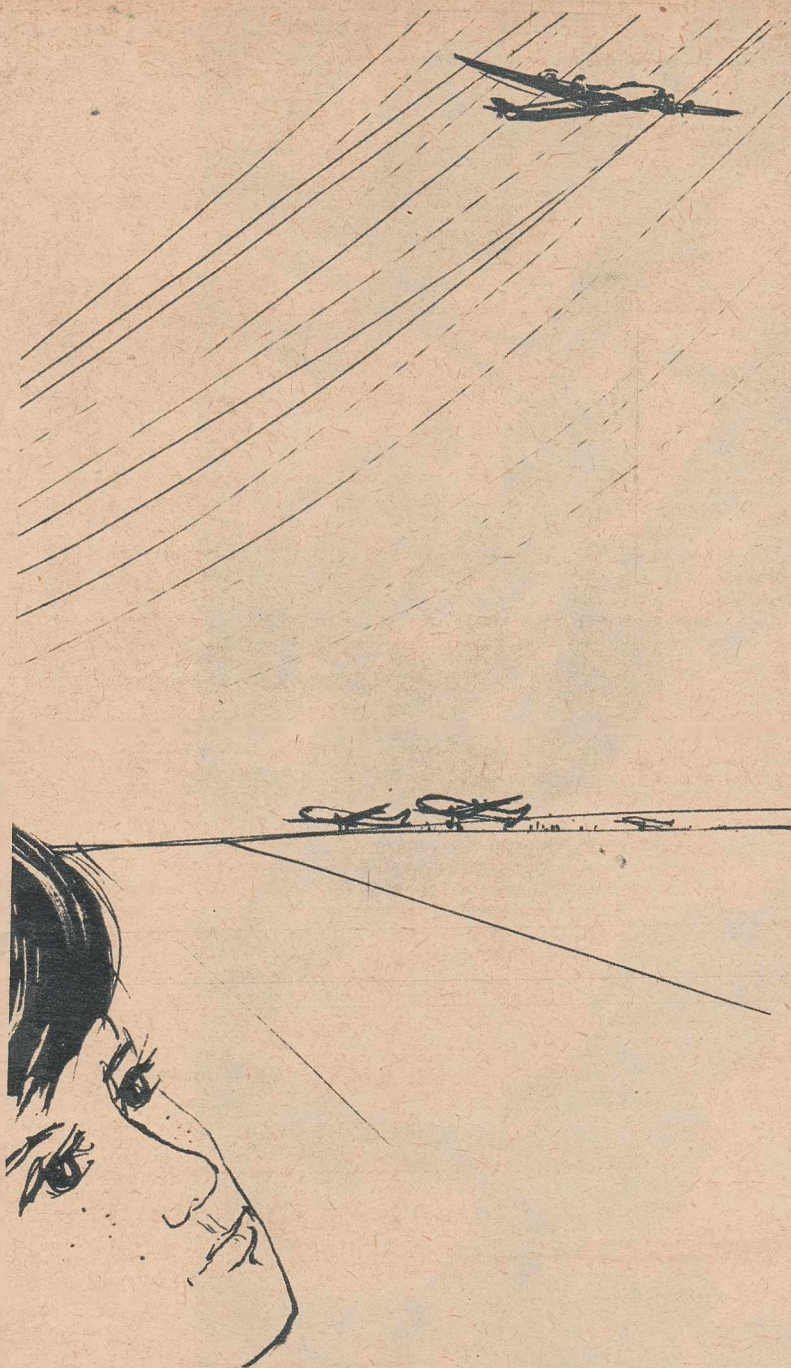
— Am să mă gîndesc la tine.

— Duminică seara am să țin pumnii strîniși — spuse copilul.

— Știu, pentru K.O.

— Exact — adăuse copilul pe un ton expert.

După un ceas bărbatul, femeia și copilul plecară la aeroport. Toți componenții reprezentativei erau îmbrăcați în costume albastre. Păreau stînjeniți și emoționați din pricina fotoreporterilor, a operatorilor de la televiziune și de la studioul cinematografic, a oficialilor și rudelor îmbulziți în jurul lor. Zorul și nervozitatea luară sfîrșit numai în momentul cînd sportivii se urcară în avion. Era un avion mare, argintiu, și, de la distanța unde se găsea, Gabriel văzu fața



COPILUL ȘI JUCĂRIA

Schită de Petru VINTILĂ
Ilustrație de Miha VULCĂNESCU

tatălui său în hubloul ușor aburit, ca și cum ar fi fost obrazul unui scafandru. Gabriel ridică brațul drept și desfăcu două degete în forma unui „V“. Era, dintr-o înțelegere veche, semnul convențional statornicit între ei, al victoriei. Apoi avionul se îndreptă spre pista de beton și decolă. Ca întotdeauna în astfel de împrejurări, femeia își șterse cu batista ochii umezi și copilul, aproape supărat, o strînse de mîna și îi spuse:

— Să mergem și noi acasă.

Troleibuzul îi duse pînă în centrul orașului. Coborîră la „Universitate“. Gabriel se opri la primul chioșc și cumpără „Informația Bucureștiului“. Cercetă din fugă ultima pagină. Era în clasa întâi elementară, era aproape de sfîrșitul anului școlar și citea destul de bine.

Spuse, arătîndu-i mamei sale știria:

— Scrie de cei care au făcut deplasarea în Italia.

Mamă-sa nu-i răspunse. Avea o față îngindurată. Copilul o apucă de mîna și continuă drumul în tăcere. Ajunseră acasă. Copilul îi duse bunicului său ziarul. Bătrînul era suferind. Stătea în pat.

— Cum te simți? — îl întrebă Gabriel.

— Așa și-așa.

— Ți-am adus ziarul — îl alintă copilul.

Apoi se așază la masă și își făcu lecțiile. Amurgul se lăsa ușor, punînd ici-colo în casă umbrele însoririi, ca pe niște negre frunze de platan. În timpul unei copilul se uită pe neașteptate la ceas și spuse:

— Acum avionul aterizează la Roma.

Se ridică de la masă și întoarse butonul aparatului de radio. Ascultă buletinul de știri cu fața în mîini, gînditor. Cînd auzi glasul crainicului sportiv anunțînd numele componenților echipei reprezentative de box și programul întîlnirilor, copilul se încrunță ușor. Ion Tudor, numele tatălui său, i se păru că sună greu, ca un sac cu plumb așezat pe un cîntar basculant. „E un adevărat nume de boxer“ — se gîndi copilul. Buletinul de știri luă sfîrșit și începu un program de muzică ușoară. Copilul închise radioul. Se făcuse tîrziu. Afară ardeau tuburile de neon ale bulevardului și se-auzea vuietul înfundat, continuu, al circulației. Stingînd lămpile, se culcară. Acum era liniște în toată casa. Dar Gabriel nu putea să doarmă. Stătea cu fața în sus, cu brațele sub ceafă, cu privirile ațintite în tavan. Nu vedea nimic, dar se uita în tavan. Acesta era ca un cer fără stele, înnourat. Gabriel simți că nici mamă-sa nu dormea. O întrebă:

— Dormi?

— De ce nu te culci, Gabriel? Nu te mai gîndi la nimic.

— Mă gîndesc la tata. La ora asta e la hotel.

— Da. Culcă-te și tu.

— Crezi că-l va bate pe Volari?

— Sînt convins de acest lucru.

— Și eu sînt convins.

— Haide și culcă-te.

— Are condiție fizică. E un boxer serios.

— Da.

— Eu semăn cu el?

— La ce?

— Așa, în toate...

— Sigur că da.

Apoi iar se așternu liniștea și într-un tîrziu, cînd femeia crezu că băiatul adormise, îl auzi dintr-o dată:

— Ai închis bine robinetul la gaze?

— Da.

Copilul se dădu jos din pat.

— Unde te duci, Gabriel?

— Să controlez robinetul.

După citeva clipe copilul reveni liniștit în dormitor și spuse:

— Era închis bine. Chiar și robinetul de siguranță era închis.

Acum părea că doarme în sfîrșit, dar iar i se auzi glasul:

— Ai pus clempușul la „yale“?

— Da, Gabriel.

Copilul coborî a doua oară din pat și, trecînd prin sufragerie și hol, intră în vestibul și controlă ușa apartamentului. Se întoarse în dormitor.

— E în ordine.

— Hai, Gabriel, culcă-te. Copiii cumînți trebuie să doarmă la ora asta.

— Acuma dorm.

Păru încă o dată că s-a liniștit, că nu mai are nici o grijă, dar iar i se auzi glasul în întuneric, un glas îngroșat bărbătește:

— Bunicul n-a uitat să ia ceaiul hepatic?

— N-a uitat.

— Ai pus ceasul să sune dimineața?

— L-am pus. Va suna la șapte fără un sfert.

— E bine. Am tot timpul...

Acum copilul dormea.

Mamă-sa îi auzi respirația calmă, adîncă, și aprinse lampa de pe noptieră. Era în sfîrșit singură. Neputînd dormi, luă o carte și începu să citească în pat, ținînd filele cărții sub conul de lumină, galbenă ca mierea, a lămpii. În celălalt pat, copilul dormea ținînd în brațe un ursuleț de catifea. Privindu-l, femeia zîmbi și își continuă lectura.

Sfi



File din arhivă



Anul de război 1943 a fost anul intensificării mișcării muncitorești din Italia pentru pace,pline, libertate. În fotografie: la o manifestație a greviștilor de la uzinele Breda din Milano

Imaginea care a stîrnit vîlvă în septembrie 1943: Mussolini împreună cu detașamentul condus de Skorzeny, care l-a răpit din hotelul de pe Gran Sasso. De pe chipul-i răvășit a dispărut cu desăvîrșire aroganța de altădată. Presimțea pare-se încă de pe atunci că „re-învierea” sa nu va fi de durată.



La 1 ianuarie 1943 contele Galeazzo Ciano, membru în Marele Consiliu Fascist, ginerele și ministrul de Externe al lui Mussolini, nota în jurnalul său: „Nu sînt noutăți speciale, dacă nu socotim avalanșa de telegrame foarte cordiale ale conducătorilor nazisti: semne ale vremii...”

Oare ce ar fi putut să fie neobișnuit în tonul cordial al felicitărilor trimise de hitleriști aliaților lor? Și totuși faptul nu putea să nu bată la ochi: hitleriștii, atît de bine cunoscuți pentru aroganța lor, deveniseră dintr-o dată plini de amabilitate... Care să fi fost secretul acestei subite transformări?

După marea înfrîngere suferită pe Volga, „Reichul de o mie de ani” începuse să trosnească din încheieturi. „Blitz Kriegul” cu care se lăudase Hitler devenise un război care măcina, una după alta, unitățile Wehrmachtului. În aceste condiții, căpeteniile fasciste din Germania, Italia și din țările satelite acestora începuseră să se teamă de propriile lor popoare care, în cazul unui dezastru, aveau să le ceară fără îndoială socoteală pentru crimele săvîrșite. La 19 ianuarie 1943 însuși Ciano scria alarmat în însemnările sale că: „...Germania a ajuns într-o situație

șitul unui dictator



În ziua eliberării Romei, în mai 1944.

tragică", și trăgea concluzia că era necesar ca Italia să ia legătură cu comandamentul anglo-american „pentru ca Europa să fie apărată împotriva bolșevismului”. În aceste cuvinte se reflectă în mod semnificativ starea de spirit care domnea în rândul aliaților lui Hitler pe la începutul lui '43, când lupta antifascistă a maselor se întetea de-a lungul și de-a latul continentului european, când și cercurilor dominante din Italia începuse să le fugă pământul de sub picioare.

Complotul

În Italia se formase — sub conducerea Partidului Comunist — un larg front popular. În nordul industrial, la Milano, la Torino, izbucneau greve de mare amploare. Poporul ieșea în stradă, cerind pace, pâine, libertate. Teroarea fascistă nu mai era în stare să stăvilească demonstrațiile, să înfrângă grevele. Devenea tot mai limpede că zilele sângeroasei terori mussoliniene erau numărate.

În prima jumătate a lunii mai 1943, forțele anglo-americane lichidaseră în nordul Africii corpul expediționar al marelui Rommel, iar la 10 iulie debarcaseră în Sicilia. Războiul

începuse a se purta, așadar, chiar pe pământul Italiei. La aceasta s-a adăugat și un alt eveniment important care a contribuit, în mod indirect, la prăbușirea lui Mussolini, și anume puternica ofensivă sovietică de la Kursk, acțiune militară de mare anvergură care a dat o grea lovitură Wehrmachtului hitlerist.

Tocmai în zilele dinaintea acestei ofensive Hitler îl chemă pe Mussolini la o consfătuire — a treisprezecea dintre cele două căpetenii fasciste. Întâlnirea a decurs ca de obicei: Hitler vorbea, iar Mussolini asculta. Führerul, care suferea înfringeri în Răsărit, încerca să-i însuflească curajul lui Mussolini, care era frământat de presimțiri negre... Și asta vreme de trei ceasuri înainte de masă și alte două după... Când, spre seară, Mussolini putu să deschidă și el gura, îl imploră pe „prietenul și aliatul” său să-l ajute cu ceva trupe și armament. Dar Hitler era el însuși lipsit la ora aceea și de oamenii, și de materialele de război reclamate de marile bătălii din Răsărit. Fapt pentru care îl refuză. Îi propuse, în schimb, ca forțele italiene să cedeze sudul și mijlocul Italiei, retrăgându-se până la Pavia, la sud de Milano.

Întrunirea Marelui Consiliu Fascist — care nu mai fusese convocat din septembrie 1939 — a avut loc în noaptea de 24 spre 25 iulie 1943, la insistențele opoziției din sinul partidului fascist, care dorea să-l înlăture pe Mussolini. Furtuna se dezlănțui când, după expunerea lui Mussolini cu privire la situația generală, contele Dino Grandi dădu citire unui proiect de rezoluție prin care Mussolini era „rugat” să predea regelui comanda supremă a armatei și să-i lase totodată acestuia dreptul de a hotărî în ultimă instanță în problemele mai importante. În toiul discuțiilor, unul dintre membrii Marelui Consiliu, Balella, fu chemat la telefon de către președintele „Confindustria”, asociația marilor industriași italieni. Reîntors în sală, Balella ceru cuvântul. Din discursul său reieși limpede că și marea capitală dorea să se descotorosească de Mussolini...

Către zori, la orele trei și jumătate, Marele Consiliu adoptă propunerea lui Grandi cu 19 voturi contra 8. Cele petrecute în șe-

Ion ASZODY

(Continuare în pag. 10)

dința Marelui Consiliu constituiau însă doar o parte din conspirația — pe care Mussolini sau Hitler nici măcar nu o bănuiau — ale cărei fire le minuia mareșalul Badoglio, exponent al acelor cercuri care, cu știrea curții regale, intraseră demult în legătură, prin mijlocirea Elveției, cu diplomația britanică. Astfel, când în dimineața următoare Mussolini fu chemat în audiență la rege, totul era pus la cale: și mandatul de arestare a lui Mussolini, și decretul de numire a mareșalului Badoglio în funcția de prim ministru.

Regele Victor Emanuel aranjase în așa fel lucrurile, încât audiența să dureze cel puțin două ceasuri. Adică timpul necesar trupelor lui Badoglio pentru a ocupa pozițiile-cheie din capitală și a aresta căpeteniile fasciste credincioase lui Mussolini. Dictatorul atît de urît de popor, dar pe care curtea regală și marele capital abia acum hotărîseră să-l înlăture, fu înșfăcat de opt ofițeri superiori, vîrit într-o dubă sanitară, trimis la cazarma de artilerie și încarcerat.

Pe două fronturi

Mareșalul Badoglio slujise fascismul cu abnegație atîta timp cît interesele dinastiei ceruseră acest lucru. Acum îl frămînta un singur gînd: ca nu cumva prăbușirea fascismului să antreneze pe aceeași cale și dinastia! Începu deci să joace pe două fronturi. În proclamația adresată popoului italian afirma: „Continuăm războiul! Italia își va respecta cuvîntul dat!” Și, în consecință, dezlănțui o represiune crîncenă împotriva maselor care demonstrau pentru pace și care, de fapt, i-ar fi putut fi singurul sprijin intern împotriva hitleriștilor. Pe de altă parte continuă să se tîrguiască cu englezii. Dar de o predare fără condiții — lucru pe care i-l cereau aceștia — nici nu voia să audă.

La cartierul general al „Führerului“, în cadrul unui mare consiliu de război convocat la 27 iulie, generalii (în special Rommel) cer să se manifeste prudență și propun să se vadă mai întii cum va acționa Badoglio. Lui Goebbels nu-i place ezitarea militarilor care „... nu au în vedere pregătirile inamicului... (cum scrie în însemnările sale). *Deși e limpede că englezii nu vor sta cu mîinile-n sîn o săptămînă încheiată, adică pînă cînd noi vom concepe și vom executa operațiunile militare*“.

Aliații au stat totuși cu mîinile în sîn. Nu o săptămînă, ci șase!... Astfel hitleriștii au avut timp berechet să alcătuiască următorul plan de acțiune: 1. Operațiunea „Eiche“ — adică eliberarea lui Mussolini; 2. Operațiunea „Student“ (ocuparea Romei și reinstalarea lui Mussolini); 3. Operațiunea „Schwarz“ (ocuparea întregii Italii); 4. Operațiunea „Achse“ (capturarea sau scufundarea flotei italiene).

Lupta de eliberare tot mai intensă a poporului italian a silit guvernul Badoglio ca la 3 septembrie să semneze armistițiul, știrea despre acest eveniment fiind însă dată publicității abia cu cinci zile mai tîrziu.

Situația trupelor germane ce staționau în nordul și mijlocul Italiei nu era cîtuși de puțin de invidiat. După cum declara în seara zilei de 8 septembrie însuși Kesselring, comandantul suprem al forțelor hitleriste din Italia, „Hitler ștersese deja din controale cele opt divizii din Italia de nord, atît de sigur era că sînt pierdute“. Dar statul major al lui Eisenhower renunță la planul unui atac direct asupra Romei... Și astfel comandamentul hitlerist răsufală ușurat cînd armata a V-a americană debarcă la Salerno, la sud de Neapole. Operațiunile „Student“, „Schwarz“ și „Achse“ eșuaseră. În plus, Hitler fu cuprins de furie cînd află că familia regală, Badoglio și guvernul său fugiseră din Roma, iar flota

italiană reușise să iasă din încercuire și să ajungă în Malta.

Doar „operațiunea Eiche“ avea să fie dusă la bun sfîrșit.

Furtul „obiectului prețios“

În dezbaterile de la cartierul general hitlerist, cînd se vorbea despre Mussolini acesta nu era numit, ci se amintea despre „obiectul prețios“. „Obiectul“ se vădea a fi prețios însă nu numai pentru serviciul secret hitlerist și pentru guvernul italian, care-l muta de colo-colo, ci era adulmecat în același timp și de serviciul secret englez.

La începutul lui august, cîteva unități ale flotei britanice, precum și trei avioane ale aceleorași forțe își concentrară focul asupra cazarmii de artilerie în care era închis Mussolini. Devenise așadar limpede că ascunzătoarea fusese descoperită. Dar englezii n-au apucat să debarce și să-l răpească pe fostul dictator. Văduvit de frumoasa-i uniformă neagră și vîrit într-un frac de chelner și într-un palton negru, el fu transportat într-un loc necunoscut. În aceeași zi însă serviciul secret german raporta că „obiectul prețios“ se găsește — după toate probabilitățile — pe insula Santa Maddalena din apropierea coastelor Sardiniei.

Minusculea insulă Santa Maddalena se afla sub o totală și severă blocadă. Nici bărcile pescarilor localnici nu aveau voie să se dezlîpească de țarm. Nimănui nu-i era îngăduit să treacă pe continent — adică în Italia — nici măcar pentru a-și aduce un sac de cartofi. Astfel, cu trecerea vremii, foamea începu să ia proporții, iar nemulțumirea oamenilor creștea tot mai mult. Localnicii bănuiau că toate necazurile li se trag de la vila aceea de pe malul mării, atît de strașnic păzită de soldați. Și nu după multă vreme, aflînd cine e misteriosul locatar al vilei, luară

Partizanii intrînd în Milano.

Știrea căderii lui Mussolini a stîrnit un urlaș val de bucurie în întreaga Italie. Iată un grup de milanezi dărîmînd, la 25 iulie 1943, o statuie a „ducelui“.



hotărîrea de a trimite cîteva mesaje virite în sticle bine astupate, încredințate valurilor. Zis și făcut: șaptesprezece butelci bine ceruite, cu șaptesprezece răvașe identice: „Atențiune! Mussolini se află, sub pază, pe insula Santa Maddalena. Ne găsim izolați de lume. Flămînzim...” Iar vîntul, suflînd ca totdeauna dinspre apus spre răsărit, știrea se răspîndi curînd pe țărîmul italian. Prin tavernele porturilor foiau tot soiul de agenți secreți. Și ai englezilor, și ai nemților. Ba, în cele din urmă, vestea apăru și în... gazetele americane, stîrnind imaginația amatorilor de business. Astfel, nu mult după apariția acestei știri, *„Stewan and Cawalleri”* din Chicago organiză un original concurs: „un milion de dolari celui ce îl va elibera pe

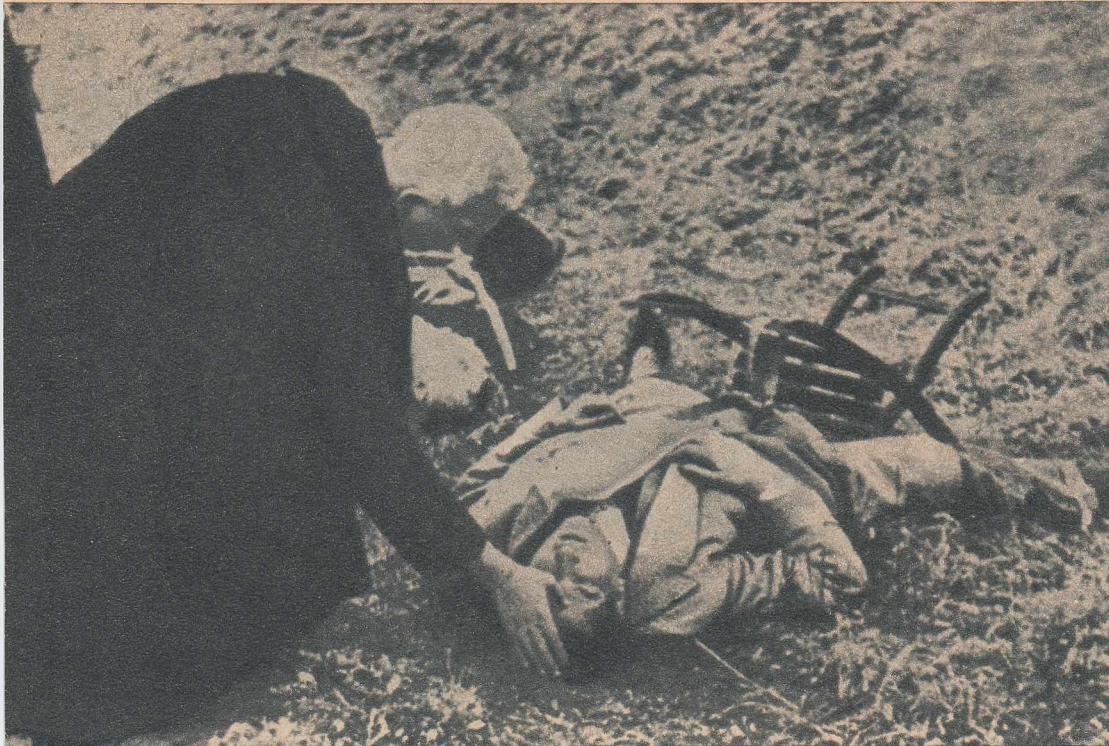
„Afacerea” eșuă însă, deoarece între timp un detașament al lui Skorzeny, transportat în planoare, luă prin surprindere trupele care păzeau hotelul de pe pîscul Gran Sasso. Și astfel presa hitleristă, nu fără a-și ascunde satisfacția, publică, la 12 septembrie, relații și fotografii de la întîlnirea dintre Hitler și Mussolini.

Curînd însă se dovedi că „reînvierea” lui Mussolini nu e sortită să aibă viață lungă. „Mussolini nu mai e ce a fost...”, se afirmă la Berlin cu amărăciune și dispreț totodată. Insuși Goebbels consemnează în jurnalul său: „Führerul l-a șters din planurile lui...” După ce mai întîi l-a constrîns să renunțe la Triest, Istria și Tirolul de sud, în favoarea celui de-al treilea Reich.

L-a ajuns minia poporului...

Armatele sovietice pătrunseseră însă în vara anului 1943 adînc în spatele dispozitivului defensiv european al hitleriștilor. Totuși, în pofida promisiunilor făcute de aliații occidentali din coaliția antihitleristă, operațiunile militare ale anglo-americanilor din Italia se desfășurau în pas de melc. Mai mult chiar: comandamentul anglo-american a adresat un ordin partizanilor italieni, cerîndu-le să înceteze lupta „pentru a aștepta un timp mai prielnic...”

De ce toate acestea? Astăzi e îndeobște cunoscut faptul că occidentalii urmăreau ca războiul să se prelungească, pentru ca sovie-



După eliberarea sa de către Skorzeny, Mussolini s-a răfuit cu adversarii săi din Marele Consiliu Fascist, inclusiv cu Ciano care-l era ginere. Iată o imagine luată imediat după execuția acestuia.



Mussolini, auzind că partizanii se apropie de Milano, unde se ascunsese, a încercat să fugă. Dar partizanii l-au prins, l-au judecat în numele poporului și l-au executat.

Mussolini și îl va preda circuitului, spre a fi arătat onor publicului...” Anunțul stîrni o avalanșă de oferte: celebre bande de hoți, gangsteri cu mare faimă cer avioane spre a porni la treabă. Ba unii nu se sfiesc a solicita chiar concursul trupelor federale! Se întocmesc devize de cheltuieli, se fac socoteli: cîți bani ar cîștiga circuitul prezentîndu-l pe duce publicului american?

Intră în joc și o agenție teatrală sud-africană, care oferi telegrafic zece mii de lire sterline căpitanului Harry C. Butcher, din statul major al lui Eisenhower, dacă va crea „posibilitatea” ca Mussolini să fie prezentat, în carne și oase, pe scenele teatrelor din Capetown.

FuriOS de toată această „gălăgie”, Führerul ordonă Gruppenführerului SS Otto Skorzeny să-l descopere și să-l elibereze pe Mussolini. Zadarnic însă îl mai caută parașutiștii lui Skorzeny pe insula Santa Maddalena. Potrivit unei clauze secrete a tratatului de armistițiu, guvernul italian ar fi trebuit să-l predea imediat pe Mussolini aliaților. Badoglio însă, dorînd să utilizeze „obiectul de preț” în scopuri de șantaj, își dă prada în hotelul din vîrfurile muntelui Gran Sasso. Ascunzătoarea, la care nu se putea ajunge decît cu funicularul, fu însă repede reperată de spionii hitleriști. Dar și de astă dată presa americană dădu publicității senzaționala știre, anunțînd totodată că Mussolini va fi predat chipurile autorităților americane și că în curînd va fi adus la New York. Iar la numai cîteva ore după apariția acestei știri, se și înjghebase o afacere!... De astă dată era vorba despre niște tribune ce ar fi urmat să fie construite la debarcader, despre închirierea ferestrelor și balcoanelor cu vedere spre port... Într-un cuvînt, posibilitatea de a se vinde un număr de 200 de mii de bilete acelor curioși care ar dori să fie de față în momentul cînd fostul dictator va pune piciorul pe pămîntul american.



Ziarul „l'Unità”, organul central al Partidului Comunist Italian, anunță arestarea lui Mussolini, chemînd la crearea unui larg front național de luptă împotriva fascismului.

În ce-l privește pe Mussolini, acesta se grăbi să se răfuiească cu cei care-l trădaseră. În ianuarie 1944 îl execută pe Ciano — ginerele lui! — ca și pe alți conducători fasciști care, cu prilejul ședinței Marelei Consilii, votaseră împotriva lui.

ticii să-și macine forțele și să iasă cit mai slăbiți din marea înclăstare.

În spatele frontului nazist însă, partizanii eliberau oraș după oraș înainte de sosirea trupelor anglo-americane. (La războiul de eliberare împotriva fascismului au luat parte 350.000 de partizani italieni, în brigăzile organizate de Partidul Comunist. Din cei 70.930 căzuți în lupte, 42.558 au făcut parte din brigăzile „Garibaldi”, înființate și conduse de comuniști.) Insurecția armată generală a poporului a început prin acțiunile brigăzilor de partizani din cele trei mari centre muncitorești din nordul Italiei: Genova, Milano și Torino. Sub loviturile partizanilor a capitulat mai întîi garnizoana hitleristă din Genova, avînd un efectiv de peste 30.000 de oameni. Apoi a venit rîndul orașului Milano.

Pînă la 25 aprilie 1945 Mussolini se ascunsese de minia poporului în palatul princiar din Milano. Cînd îi ajunse însă la ureche vestea că hitleriștii au capitulat în fața partizanilor, primul lui gînd fu să se refugieze la anglo-americani. Dar aceștia erau încă departe!... Și astfel, în ziua de 27 aprilie o coloană de mașini a unui detașament hitlerist porni spre mieznoapte. Dar coloana fu deodată oprită de partizani. Oamenii fuseseră înștiințați, din Milano, că dictatorul prăbușit împreună cu roșcata lui prietenă, Clara Petacci, se îndrepta spre frontiera cu Elveția... Dădură de el într-una din mașini, lingă șofer, lăsat pe vine și acoperit cu o pătură. În mașina următoare fu găsită, în aceeași poziție, și Clara.

Aduși în dimineața următoare în fața unui tribunal de război, cei doi fură condamnați la moarte și executați pe loc. Cadavrul lui Mussolini a fost spînzurat în fața vestitului dom din Milano. Poporul îl copleși, zile la rînd, cu vorbe de ocară...

Astfel a luat sfîrșit una din cele mai întunecate pagini din istoria Italiei.

actualități cin

AL III-LEA FESTIVAL INTERNAȚIONAL AL FILMULUI DE LA MOSCOVA

O participare fără precedent caracterizează cel de-al III-lea Festival internațional al filmului de la Moscova. Într-adevăr, aproape 50 de steaguri străjuiesc Palatul Congreselor din Kremlin care, începând din ziua de 7 iulie, găzduiește cea mai largă manifestare cinematografică de până acum. Alături de țările cu o îndelungată tradiție în arta filmului, întâlnirea de la Moscova prilejuiește apariția pe ecranul internațional a unor cinematografii naționale noi sau mai slab dezvoltate. Au trimis pentru prima dată filme la Festivalul de la Moscova țări ca: Tanganyika, Ciprul, Islanda, Dahomey, Siria, Turcia etc.

Un juriu internațional de prestigiu, în rândul căruia au luat loc regizorii Grigori Ciuhrai (U.R.S.S.) și Stanley Kramer (S.U.A.), Kichiko Ishihara (Japonia) și Jan Rybnowski (R.P. Polonă) sau scenariștii Sergio Amidei (Italia) și Jan Prohazka (R.S. Cehoslovacă) pentru filmele de lung metraj, iar pentru scurt metraje Ilija Kopalin și Feodor Hitruk (U.R.S.S.), Tomas Gutierrez Alea (Cuba), Ion Popescu Gopo (R.P.R.) și Mohammed Afifi (Maroc), va distinge cele mai bune din filmele prezentate în competiție.

Desfășurată sub deviza „Pentru umanism în arta cinematografică, pentru pace și prietenie între popoare”, întâlnirea mondială a cineaștilor de la Moscova va prilejui fără îndoială un fructuos bilanț al succeselor celei de-a șaptea arte în slujba marior idealuri ale omenirii.

1. Cinematografia românească participă la competiție cu filmul regizorului Mircea Drăgan „Lupeni 29”. În fotografie, interpreta principalului rol feminin, Lica Gheorghiu.

2. „Gol printre lupi”, ecranizare a cărții romancierului german Bruno Apitz, reprezintă în competiție cinematografia din R.D. Germană. Imn adus solidarității umane care s-a manifestat în lagărele de exterminare naziste, filmul regizorului Frank Bayer folosește o distribuție internațională, din care se remarcă actorii germani Erwin Geschonneck, Armin Mueller-Stahl și actorul polonez Krystyn Wojcek (ultimii doi, în fotografie).

3. Realizat de regizorii Jan Kadar și Elmar Klos, filmul ceh „Moartea se numește Engelchen” adaptează un renumit roman al scriitorului Ladislav Mnacko, zguduitoare evocare a rezistenței împotriva ocupanților hitleriști.

4. „Vi-l prezint pe Baluev”, filmul care reprezintă pe ecranele festivalului cinematografia sovietică, adaptează cunoscutul roman cu același nume al scriitorului Vadim Kojevnikov. Actorul I. Pereverzev (dreapta) dă viață figurii captivante a unui conducător de șantier din zilele construcției comuniste. Regia filmului este semnată de Viktor Komissarjevski.

5. Claudia Cardinale și Alain Delon într-o scenă din filmul lui Luchino Visconti „Ghepardul”, în-cununat cu Marele premiu al Festivalului de la Cannes și prezentat la Moscova în afara competiției.

6. Mexicul prezintă filmul „Omul de paie” (Semnul zodiacului) al regizorului Ismael Rodriguez. În rolul principal, acel al unei prostituate din cartierele mizere ale Mexico-ului, apare cunoscuta actriță italiană Alida Valli. Imaginea filmului este semnată de operatorul Gabriel Figueroa.

7. Pierre Etaix, regizorul și protagonistul comediei „Le soupirant” (în traducere aproximativă „Amorezul”), susține la festival culorile Franței. Povestind pășaniile unui tânăr timid și naiv care nu-și poate cuceri dragostea, autorul filmului face apel la limbajul comediei burlești.

8. „Minunata călătorie a lui Nils Holgersson”, film adaptat de regizorul Kenne Fant după cunoscuta carte a scriitoarei Selma Lagerlöf, a fost trimis la festival de cinematografia suedeză.

9. Printre filmele prezentate la concursul de scurt metraje suscită un deosebit interes desenul animat „Urme roșii”, purtând un puternic mesaj antirăzboinic și realizat în studiourile cehoslovace de către regizorul ceh Zdenek Miler.

Așa cum s-a publicat în presă, printre oaspeții ce și-au anunțat participarea la cel de-al treilea Festival internațional al filmului de la Moscova se află și personalități de seamă ale ecranului mondial.

Iată-i alăturat pe câțiva dintre ei:

10. Sophia Loren, socotită drept steaua nr. 1 a filmului italian.

11. Marcello Mastroianni, prezent nu demult pe ecranele noastre în filmul „Divorț italian”.

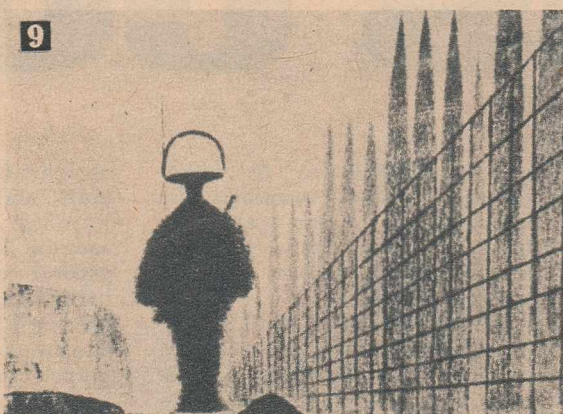
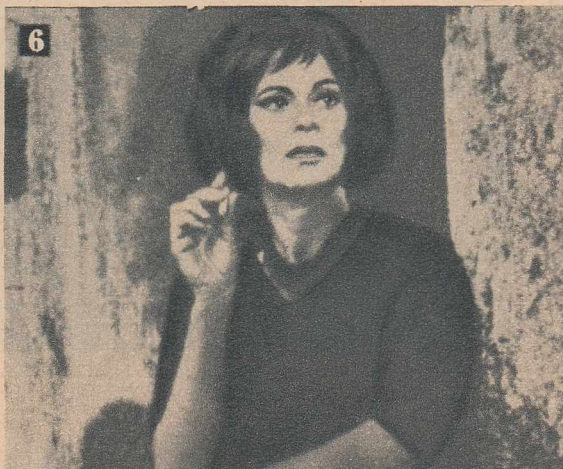
12. Maria Schell, neuitata interpretă a rolurilor principale din „Gervaise” și „O viață”.

13. Tony Curtis, cunoscut nouă din „Trapez”, „Lanțul”, „Vikingii”.

14. Dany Robin, pe care o putem vedea în aceste zile (alături de Jean Marais, și el aflat la Moscova în calitate de membru al juriului) în filmul „Misterele Parisului”.



matografice



PE ECRANELE CAPITALEI

LA FAYETTE



Evocând evenimentele care l-au determinat pe generalul francez La Fayette să-și pună numele, averea și spada în slujba războiului pentru independența Statelor Unite ale Americii, filmul regizorului Jean Dréville dă o imagine ușor idilizată a personajului, ale cărui convingeri democratice erau limitate de poziția sa de clasă. Autorii au avut însă prudența de a încheia acțiunea filmului în pragul Revoluției franceze, pentru a evita perioada în care La Fayette s-a manifestat ca un aristocrat legat de interesele regalității.

Prin suflul eroic și ideile înaintate ce străbat partea din film consacrată luptelor pentru independență, precum

și prin calitatea reconstituirii atmosferei din Franța revoluționară „La Fayette” constituie o reușită a genului. Printre meritele filmului mai trebuie înregistrată galeria de figuri istorice inviate de o distribuție de calitate în frunte cu Michel Le Royer (La Fayette), Pascale Audret (d-na de La Fayette) și Orson Welles (un impresionant Benjamin Franklin). În fotografie: Michel Le Royer și Pascale Audret într-o scenă din filmul „La Fayette”.

CONCERTUL MULT VISAT



Noua coproducție a studiourilor din R.S. Cehoslovacă și R.P. Ungară, semnată de regizorul maghiar Felix Mariassy, aduce pe ecran un mănunchi de talenți actorici din ambele țări. În rolul principal — o tânără pianistă cehă la primul ei

turneu peste hotare — o vom revedea pe Jana Brejchova. Pe ea și pe tenorul interpretat de popularul comic ceh Jaroslav Marvan îi întîmpină o tinăra translaatoare, interpretată de actrița maghiară Eva Ruttkay.

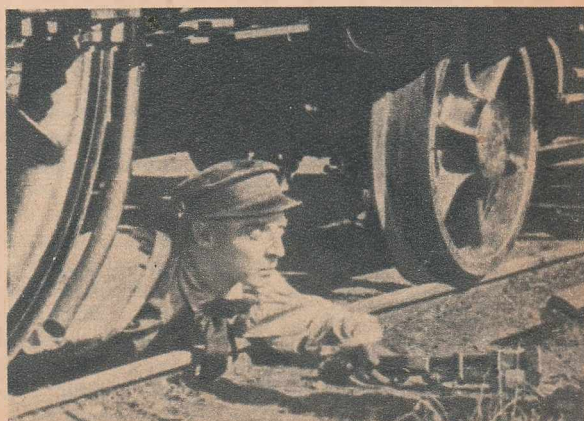
GENERALUL

Treizeci și șapte de ani reprezintă pentru un film o vîrstă matusalemică. Readusă pe ecranele noastre, comedia mută „Generalul” își dovedește uimitoarea vitalitate, păstrindu-și intacte, după aproape patru decenii de existență, verva și farmecul. Conceput, produs și realizat de actorul american Buster Keaton (Malec), filmul reprezintă una dintre culmile creației acestui „rege al risului”, autor — printre altele — și al neuitatelor comedii „Operatorul”, „Polițiștii”, „Croaziera Navigatorului” etc.

Mecanic pe o locomotivă poreclită „Generalul”, care în timpul războiului de secesiune este obiectul unui delirant duel între trupele sudiste și cele nordiste, Johnnie, personajul interpretat de Malec, devine erou fără voie. De-a lungul unei urmăriiri trepidante, tinărul mecanic îndrăgostit în același timp de locomotiva lui și de frumoasa Anabella face față

în modul cel mai neașteptat unor situații mereu mai extravagante. Păstrindu-și vesnic chipul impenetrabil (Malec era poreclit „omul care nu ride niciodată”), eroul acționează, se zbate, nu se lasă dezarmat de nici un eșec, mobilizînd și dînd viață comică oricărui obiect ce-i vine în cale.

Cu o precizie demnă de un mecanism de ceasornic, gagurile se declanșează unul după altul, creînd în jurul eroului o lume irațională, absurdă, crudă, pe care o învinge totuși în cele din urmă grație candorii și lirismului său. Crescut de mic în lumea artiștilor de muzic-hall, Buster Keaton e un mim înnăscut. Neîntrecut decît doar de Chaplin în această artă, care prin dansul minunilor și al trupului face de prisos orice cuvînt, Malec a ridicat-o pe culmile desăvîrșirii, ale poeziei. Ne-o dovedește prospețimea și efectul „detonant” pe care-l exercită și azi asupra publicului comedia „Generalul”.



CIBERNETICA ȘI VIAȚA

● Cibernetica deschide drumul automatizării complete a sistemelor energetice ● Unde-s doi puterea crește ● Calculatorul „ia hotărâri” ● O mare centrală electrică... cu 13 oameni

Inginerii studiază diversele regimuri de funcționare a unui sistem energetic unic. După ce calculele se vor încheia, o simplă apăsare de buton va comanda de la mare distanță intrarea în funcțiune a unor uriașe centrale electrice.



Sirius com

Industria modernă este de neconceput fără utilizarea pe scară tot mai largă a energiei electrice. Dar unde intervine cibernetica în acest domeniu al industriei?

Să vizităm, de exemplu, o centrală termoelectrică în curs de instalare. La fața locului au sosit uriașele grupuri cazan-turbină-alternator, având fiecare câteva sute de mii de kilowați.

Înainte de a se trece la montarea și darea în exploatare a întregii instalații, este necesar să se stabilească cu precizie regimul de lucru și să se verifice în detaliu funcționarea fiecărui element. În acest scop sistemul este supus la încercări minuțioase. Datele numerice obținute sînt apoi prelucrate cu mașini electronice și după aceea introduse în calculatoare așa-numite de tip analogic, care reprezintă un fel de model electronic în minia-

tură al întregii instalații, prin care se determină acea grupare de valori care conduce la o performanță optimă.

În fine, o dată stabilit regimul optimal — care în același timp este și cel mai stabil — urmează ca el să se realizeze și în instalația reală.

Dar se înțelege cu ușurință că la puteri de ordinul a sute de mii de kilowați pornirea agregatelor constituie o operație foarte complicată. Or, în prezent, pornirea agregatelor în conformitate cu programul stabilit se efectuează tot cu ajutorul calculatoarelor electronice, care dau „comanda”.

Apoi, aceleași calculatoare supraveghează în permanență instalația, sesizează eventualele regimuri anormale de funcționare și „iau deciziile” corespunzătoare. În anumite cazuri este posibil

ca perturbațiile să fie trecătoare și atunci instalația nu trece într-un regim special de lucru; în alte situații, cînd apar avarii importante, se comandă oprirea completă.

S-a realizat astfel, în U.R.S.S., un sistem de reglaj și de control automat al instalațiilor energetice, cunoscut sub numele de „Sirius”, destinat grupurilor cazan-turbină-alternator pînă la o putere de 200.000 kW.

★

Cibernetica intervine în sectorul energetic și într-un alt mod.

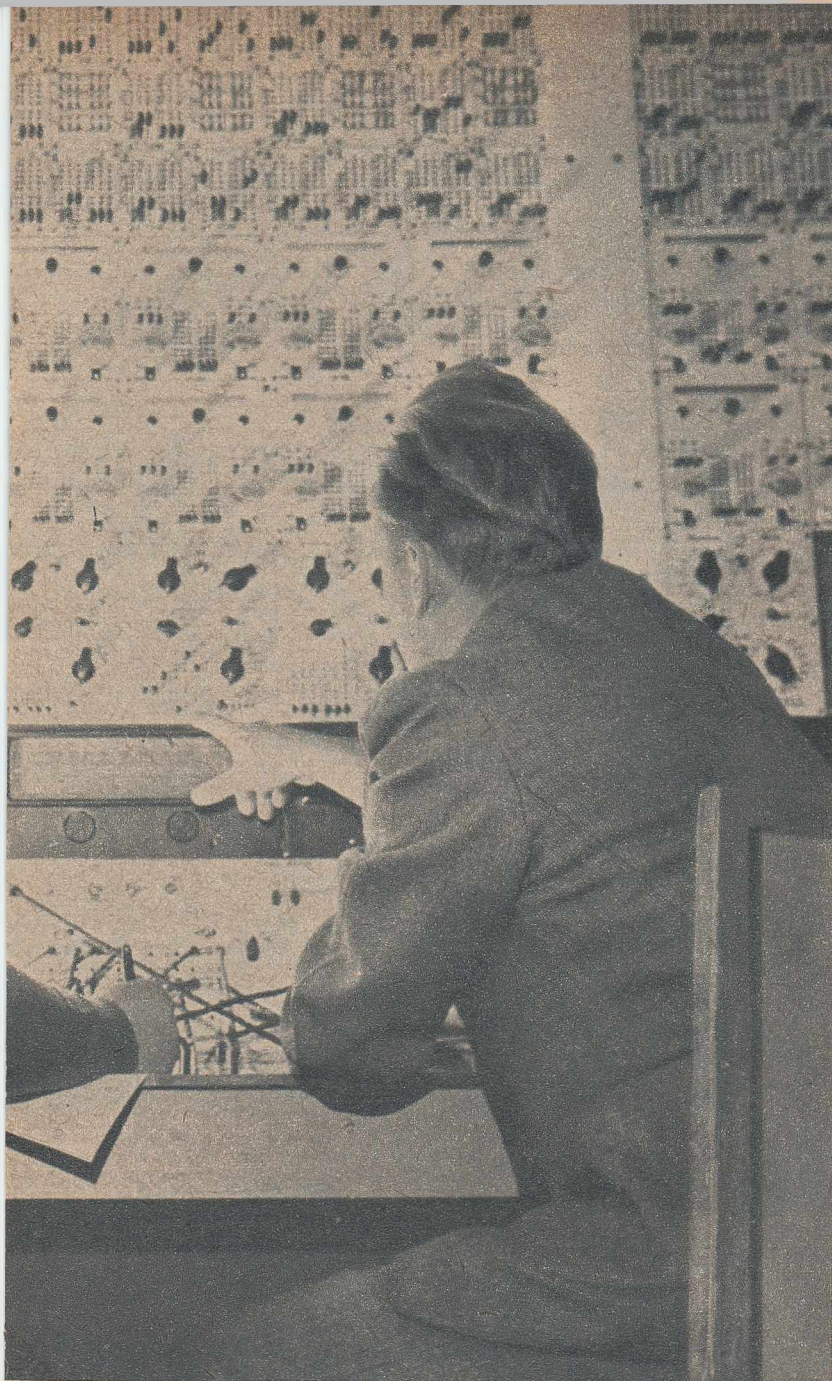
Atît timp cît fiecare orașel, oraș sau regiune dispune de mica sa centrală electrică, sînt desigur indiferente tensiunea cu care se lucrează în locul respectiv și frecvența curentului alternativ de la rețea. Energeticienii au ajuns însă la concluzia că se

obține o funcționare în ansamblu mult mai bună interconectînd între ele diversele centrale. La aceasta trebuie adăugat că în general este mai avantajos a se utiliza numai centrale mari, care dau un randament superior. Randamentul lor este însă optim atunci cînd lucrează cu întreaga lor putere.

Interconectarea dă posibilitatea ca în anumite momente, cînd în ansamblu puterea totală consumată în rețea este redusă, să funcționeze — cu întreaga lor putere — numai anumite centrale. Apoi, după necesități, intră în funcțiune altele, exact atîtea cît trebuie pentru a-i satisface pe consumatori.

Interconectarea ridică însă și unele probleme dificile, la a căror soluționare contribuie tot cibernetica.

În mod obișnuit pornirea și



este foarte grea, deoarece el trebuie să conducă obiecte complexe ca centralele electrice de mare putere. El trebuie ca în mod normal să pună în funcțiune centralele astfel încât în ansamblu să se realizeze satisfacerea tuturor cererilor de energie electrică, iar în același timp aceasta să se facă cu minimum de cheltuieli posibile. Totodată este necesar ca indiferent de consumul de energie cerut, frecvența în sistemul reglat să fie cât mai aproape de cele 50 de perioade pe secundă, cât este valoarea stabilită prin normele în vigoare.

Problema este dificilă atât prin complexitatea ei, cât și prin complexitatea pe care o prezintă centralele electrice, în special regimul lor dinamic, adică comportarea instalației în momentul în care se pun generatoarele sub sarcină.

Probleme de această natură au fost abordate cu succes de către cercetătorii Institutului de energetică al Academiei R.P. Române, care au utilizat în acest scop mașina electronică de calcul MECAN-1, construită la același institut. În modul acesta, după cum se arată în revista „Studii și cercetări de energetică”, s-a putut studia comportarea dinamică a centralelor, în diver-

se cazuri care prezintă interes pentru rețelele interconectate. Este o contribuție de valoare pe plan teoretic și practic, adusă de specialiștii noștri.

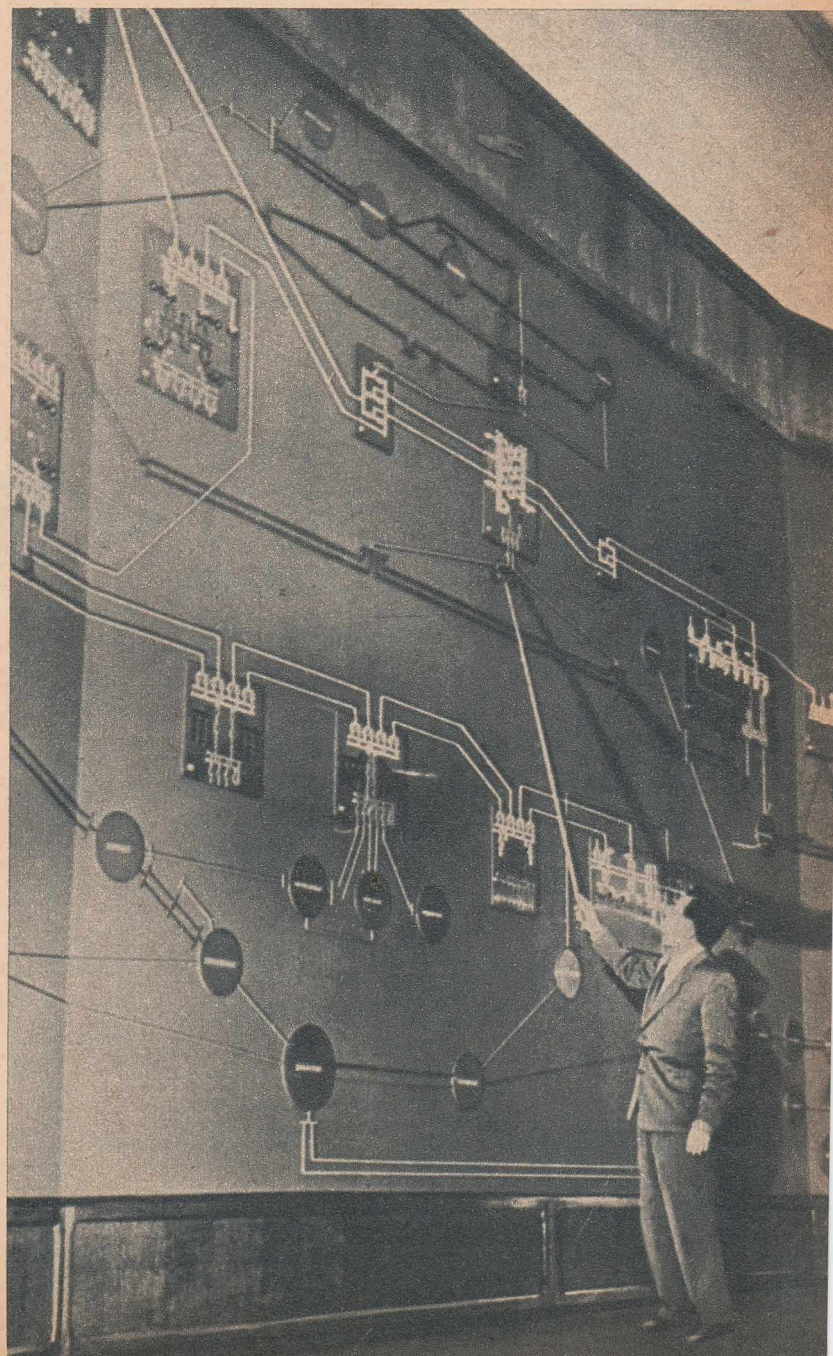
★

În momentul de față, introducerea ciberneticii în sectorul energetic progresaază cu pași rezeși. De exemplu, la o centrală termoelectrică de 250.000 kW s-a trecut la realizarea automată, cu ajutorul calculatoarelor electronice, a unei serii întregi de operații: controlul temperaturii apei, aburului și uleiului, semnalizarea regimurilor anormale ale presiunilor, nivelurilor și consumului specific de căldură ale fiecărui cazan în funcție de parametrii determinați de calculator etc. Datorită acestui dispozitiv, care înregistrează pînă la 28.000 indicații pe oră, marea centrală la care ne referim funcționează cu un personal format din numai 13 oameni!

Fără nici o îndoială, calculatoarele electronice deschid drumul automatizării complete a sistemelor energetice. În această situație, omului îi va rămîne numai să întrețină instalația și să programeze calculatorul...

Prof. univ. Edmond NICOLAU

Schema unui sistem energetic unic este aparent foarte simplă. Aparent.



andă !

scoaterea din funcțiune a centralelor se realizează prin așa-numitul sistem de dispeceri, a căror muncă este extrem de complexă. Or, cu ajutorul calculatoarelor electronice, devine posibilă automatizarea completă și a muncii de dispecer. În fond, acesta primește o serie de informații: datele de exploatare a rețelei, pierderile în liniile electrice, starea timpului etc. În lumina acestora, ca și pe baza datelor statistice din trecutul apropiat, el face anumite pronosticuri asupra regimului sistemului energetic, atât în viitorul apropiat (o jumătate de oră), cât și în viitorul mai îndepărtat — ceea ce în practica dispecerilor înseamnă... opt ore — și în funcție de aceste date dă o serie de comenzi. Toată această activitate poate să fie asigurată, în anu-

mite limite, de un calculator electronic.

★

Și la noi în țară, în anii regimului de democrație populară, s-a realizat un sistem energetic unic, la care sînt interconectate toate centralele electrice ale țării. Evident, pentru o bună funcționare a acestui sistem complex există mai multe puncte în care dispeceri regionali coordonează activitatea unui grup de centrale, iar la rîndul lor toți aceștia sînt coordonați de dispecerul național care, pe baza datelor statistice și a comenzilor primite, comandă pornirea sau scoaterea din funcțiune, la anumite momente, a unor grupuri generatoare. Tot dispecerul național este acela care ia măsurile de rigoare în cazul producerii unor avarii, asigurînd cu energie electrică punctele vitale.

Munca dispecerului național

„Am o chestie cu fiul meu! — îmi spuse tovarășul Radu. Ascultă și judecă tu dacă am făcut bine sau nu. Am avut discuții în treaba asta cu maică-mea și cu soția; amîndouă mă acuză că am procedat ca un dușman al propriului meu copil. Că nu țin la el și mai știu eu ce. Spune și tu!

Acum cîteva zile Silviu năvălește în casă aproape plîngînd. Copiii din curte, prietenii lui, nici nu mai vor să-l cunoască. Vinovat ar fi fost un anume Gicu, pînă atunci cel mai bun prieten al fiului meu, care-l ridicase pe ceilalți împotriva lui «ca să se răzbune».

În familie au apărut trei puncte de vedere. Maică-mea mă trimitea «la fața locului» ca «să-l pun la punct» pe neastîmpăratul acela de băiat care-i intristase nepotul. Nevastă-mea a fost de părere să nu mă bag între copii, deoarece ei se ceartă, ei se împacă și dacă Gicu va continua cu instigațiile, să vorbesc mai bine cu părinții lui. Cumnată-mea, profesoara, îmi propunea să aflu mai întîi ce s-a întîmplat. Experiența ei pedagogică îl spunea că în conflictele dintre colectivul de copii și individ, rareori greșește colectivul.

Insoțit de Silviu, am coborît în curte. Adunați în jurul unor jucători de șah, băleții participau activ la peripețiile jocului. Cînd l-au văzut pe Silviu s-au strîns și mai mult în jurul celor doi. Îl ignorau cu desăvîrșire. Fără îndoială, conflictul era acut.

Discuțiile mele cu copiii m-au convins că atitudinea lor era îndreptățită. Fiul meu greșise într-adevăr și, din punctul de vedere al prietenilor lui, greșeala era gravă. Copiii construiseră împreună un planor care trebuia lansat. Însă constructorii hotărîseră ca lansarea să se facă neapărat în fața tuturor celor ce participaseră la realizarea planorului, iar pentru că unii copii fuseseră bolnavi au amînat de cîteva ori ziua

cea mare, astfel încît toți să se poată bucura de rodul muncii lor comune. Or, Silviu, în păstrarea căruia se afla planorul, l-a lansat singur pentru propria lui plăcere.

— Dar nu s-a stricat! — argumenta Silviu. Puteți să-l lansați de cîte ori vreți.

— Acum planorul nu mai are nici o valoare! — răspundeau copiii cu o logică ce li se părea tuturor perfect justificată. Am vrut să-l lansăm toți și tu l-ai lansat singur. Ce rost mai are planorul ăsta?

Am îndreptat spre fiul meu o privire pe care el însuși o denumise «furtună la orizont». Am cerut copiilor să-l judece «chiar acolo pe loc» și i-am învățat cum s-o facă. Am ales «judecători», «asesori», «procuror». S-a găsit și un «apărător», o fetiță energică și inteligentă care a spus în apărarea lui Silviu tot ce se putea spune, adică foarte puțin. Băiatul s-a purtat destul de bine și a primit cum se cuvine sentința, care era de ajuns de aspră: suspendarea pe o lună din echipa locală de fotbal și retragerea funcției de «păstrător al planoarelor», ceea ce l-a afectat mult, dar n-am avut ce-i face. Voința colectivului e lege, interesele lui sînt mai presus de cele personale și cine nu ține seama de asta e firesc să aibă de-a face cu legea.

Și acum, furtună în familie. Maică-mea mă acuză că l-am ridicat pe copil în cap propriului meu fiu, că nu-mi pasă de el și nu-l iubesc. Iar nevastă-mea este de părere ei: ce rost are să mă bag între copii? Ei se ceartă, ei se împacă.

Ce să fac acum? Soluția mi-a dat-o cumnata: să-mi conving familia că în educație nu există lucruri neînsemnate, că, dimpotrivă, asemenea lucruri «neînsemnate» pot lăsa urme în personalitatea omului de mîine. Voi încerca».

Sen ALEXANDRU

educație pentru toate vîrstele

CONFLICTUL



La drum!

LÎNGĂ IZVOARELE OLTULUI

Mergeam de mai multă vreme pe marginea drumului care pornește de la Sindomic și se îndăună la Baia lui Bălan, de unde, ca să ajungi sus, la Hășmaș, calci doar iarba înaltă a poienilor.

Oboseala plăcută a drumetei pe asemenea meleaguri și soarele dogoritor al amiezii unei zile de vară m-au îndemnat să mă abat din drum și să mă întind la umbra unui paltin. Aici, mi-am lăsat capul între tufe de melisă înflorită, din ale cărei flori albe și parfumate cîteva albine se îmbătau cu nectar.

Cît oi fi stat așa, nici eu nu știu. Tîrziu, tîrziu de tot, trezit din vis ori din visare de setea care mă chinuia cine știe de cînd, m-am aflat în picioare, ușor sprijinit de trunchiul paltinului meu, privind înainte, departe, către soare-apune, unde astrul imens și sîngeriu se pierdea după culmile munților. Profilul stîncos și sălbatic al creștelor întuncate lăsa pe discul soa-

relui o imagine neregulată, de parcă ar fi fost urmele mușcăturii unui teribil monstru știrb.

Îndepărtîndu-mi cu greu privirile de la fascinantă imagine a depărtărilor care ardeau, înainte ca pămîntul să fie învăluit de întunericul nopții nădăjduiam să aud pe aproape susurul vreunii izvor. Dezamăgit de liniștea care nu trăda apropierea apei, mă îndreptam spre drumul care trebuia să mă ducă la Baia lui Bălan. Făcusem doar cîteva pași, cînd printre ierburile înalte prin care treceam mi s-a părut că văd lucirea slabă a unui izvor. M-am aplecat în grabă și, îndepărtînd iarba cu mîinile, în fața mea se ivi, curgînd domol, neauzită și aproape nevăzută, neînsemnata apă cu care voiam să-mi potolesc setea; am băut îndelung și cu nesaț apa proaspătă și rece. Apoi m-am ridicat și am privit de la înălțimea mea firul de apă care șerpuia în iarbă. Era atît de mică apa aceea — să tot

În vocabularul matematicii, cuvintele de origine arabă joacă un rol însemnat, denumînd unele noțiuni de bază. Printre acestea se numără firește *cifra* și *zero*, a căror istorie e interesantă nu numai pentru matematicieni.

Cuvîntul arab *sifr* era un adjectiv și însemna „gol”, iar la matematicienii arabi capătă și înțelesul de „zero”. (Pentru această evoluție a sensului a servit ca exemplu limbajul matematicienilor indieni, care foloseau pentru „gol” și „zero” același cuvînt.) Cu sensul „zero”, cuvîntul arab pătrunde în lucrările matematicienilor europeni din evul mediu. Astfel, la începutul secolului al XIII-lea, îl întîlnim la italianul Leonardo Fibonacci, care încearcă să-l adapteze în limba latină (în care își scria el operele), transformîndu-l din *sifr* în *zephirum*. Un cuvînt foarte asemănător (*zephyrus*) exista deja în latinește, cu înțelesul de „zefir”, așa că ideea acestei „adaptări” n-a fost tocmai fericită. Totuși ea a fost acceptată de specialiști și în lucrările de matematică scrise în italianește apare termenul „zefiro”, apoi *zefro* și în cele

din urmă *zero*. Aceste deformări fonetice au fost desigur favorizate de nevoia de a reduce asemănarea cu numele zefirului. În forma *zero*, termenul se extinde rapid peste hotarele Italiei, devenînd termen internațional.

Matematicienii spanioli au adaptat și ei cuvîntul arab *sifr*, dar s-au menținut mai aproape de original, scriînd *cifra*. Ei au folosit *cifra* cu un înțeles nou, acela de „semn numeric” în general. Marea importanță a lui „zero” în sistemul de numărătoare zece-mă face ca în Europa secolului al XV-lea numele acestei cifre să se extindă și la celelalte nouă. O vreme *cifra* — care a devenit și el termen internațional — s-a folosit cu ambele înțelesuri (zero și semn numeric); corespondentul englez *cipher* le-a păstrat pînă astăzi. Ulterior s-a impus sensul pe care *cifra* îl are și în romînește.

Deși deosebite ca înțeles și ca înveliș sonor, *cifra* și *zero* se dovedesc deci a fi la origine unul și același cuvînt arab.

Sorin STATI

povestea vorbei

CIFRA ZERO



ARHITECT: NATURA

În apropiere de Ponoare, un sat de la poalele Mehedintilor, un capriciu al naturii a transformat locul într-o atracție turistică. Este vorba de un pod de piatră (X) peste o văluga, a cărui construcție, imitând creația omului, este doar opera vântului, ploilor sau cine știe căror activități tectonice.

Fotografate de S. STEINER

fi avut două-trei degete în lățime — încît privind-o mă simțeam ca un Guliver.

A doua zi către seară, mergînd înapoi la Sîndomic, m-am oprit din drum să caut izvorul acela mititel din care îmi potolisem setea în ajun. Îndepărtam cu mîinile iarba și florile din cale, cercetînd cu atenție încordată pămîntul. În apropierea mea, un copilandru care păzea niște capre se uita la mine curios.

— Ce cauți, nene? — m-a întrebat, după o vreme.

— Caut un izvor, de care am dat ieri din întîmplare în poienița asta — am răspuns eu, oarecum încurcat, uitîndu-mă la băiat.

— Apoi, peste ce-ai dat dumneata ieri nu-i izvor, e Oltul, nene — m-a lămurit copilandru zîmbînd — și uite-laici — continuă el, în timp ce cu bățul dădea în lături niște tufe de romaniță.

M-am apropiat încet, ca și cum m-aș fi temut ca minunea aceea să nu

dispară. Și cuprinzînd, ca în ajun, Oltul între brațe, m-am aplecat și am băut din nou, încet, apa proaspătă și rece. Stăteam așa sorbind cleștar și vedeam cum, mai departe, în urma mea, nu mai curgea apă; firul care se strecura prin iarbă pînă la mine îl beam doar eu. Și în clipa aceea îmi veni în minte un gînd năstrușnic: dar dacă acum, jos, departe, răpeam Coziei oglinda în care de veacuri își privește frumusețile? Și răspunzînd parcă tulburării mele, l-am auzit pe ciobănaș spunînd:

— Aici e așa cum îl vezi, dar la vale e mare, din ce în ce mai mare, îl cresc Omoroadele și Bărgheșul, Lotrul și Luncașul, Bîrsa, Topologul și multe altele.

M-am ridicat și, prin mozaicul acela multicolor și viu, priveam șerpuitul domol, neauzit și aproape nevăzut al Oltului la izvoare. Era discret ca tot ceea ce de-abia se naște.

Eugen ROMAN

teatru

AFIȘE, PROGRAME...

La numai șase luni după un prim articol, „Scnteia” a ridicat deunăzi din nou problema informațiilor, anunțurilor și reclamelor, cerînd să se organizeze „o informare sistematică, operativă, multilaterală, a cetățenilor Capitalei, în legătură cu viața culturală a orașului, cu activitatea comercială, de deservire etc.”. Citînd articolul amintit, mă gîndeam cît de necesar ar fi să se ia în discuție și problema afișelor și programelor teatrale, cu atît mai mult cu cît aici nu e vorba doar de informare propriu-zisă, ci de îmbogățirea culturală a spectatorilor, de educația gustului, de un prețios ajutor al reprezentației teatrale.

Că spectacolul nu începe o dată cu ridicarea cortinei, ci de la afiș, program și foaier, e un adevăr care a început să cîștige teren în viața noastră teatrală. Atenția spectatorului e adesea reținută de afișe — adevărate creații plastice — care nu numai că-l îmbie să cumpere bilet la piesa respectivă, dar îl familiarizează cu spiritul și atmosfera ei. Întîlnești — și nu numai la teatrele din Capitală — programe întocmite atractiv, conținînd un bogat material documentar despre autor și text, ceea ce mai cu seamă la spectacolele clasice devine unul din mijloacele eficiente de răspîndire a culturii în mase. Unele teatre au mers mai departe. Astfel, Teatrul de comedie din București a inaugurat buna tradiție a transformării foaierului într-o anticameră a spectacolului, amenajată special pentru fiecare piesă. Prin fotografiile, montajele, scurtele și de cele mai multe ori spirituale inscripții, se creează încă înainte de spectacol un centru de interes pentru public, subliniindu-se anumite idei ale textului, pe care teatrul a ținut în mod special să le comunice. E aici, dincolo de latura pur informativă, încă un mod

de manifestare a unei atitudini militante, încă un mijloc agitatoric de contact cu publicul. În acest sens, un exemplu strălucit este felul cum Teatrul de comedie a folosit foaierul, programul de sală, precum și „ediția specială” anexată la spectacolul cu „Svejk” în al doilea război mondial.

Dar cu toate că există idei și inițiative bune, problema în ansamblul ei e departe de a fi rezolvată. Mai sînt afișe care nu spun nimic publicului. Deși unele apar tipărite în mai multe culori și au la bază desene și fotografii, sînt — din cauza unei așa-zise „căutări a originalității” — încărcate și confuze. Altele, ca acelea ale Teatrului pentru tineret și copii de pildă, sînt, dimpotrivă, stereotipe, neatrăgătoare. Cu excepția celor ale Teatrului național „I.L. Caragiale” și ale Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra”, spectatorul nu poate afla de pe afiș distribuția și nici chiar din acestea, atunci cînd un rol e interpretat de mai mulți actori, nu știe care din ei joacă în ziua respectivă. Pînă și la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” — teatru de prestigiu și ținută — se întîmplă adesea ca programul de sală să conste dintr-o bucată de hîrtie proastă, tipărită cam în genul programelor de cinema de cartier din trecut.

Așa cum un spectacol nu începe o dată cu ridicarea cortinei, el nici nu se sfîrșește o dată cu ultima ei cădere. Un program bine alcătuit, un program documentat îl trimite pe spectator la bibliotecă, la lectura operei văzute și a altor opere ale aceluiași autor, îi îmbogățește cunoștințele asupra istoriei teatrului, asupra concepțiilor regizorale și scenografice, devenind astfel un act de cultură. Iată spre ce cred că trebuie să tindem.

Traian ȘELMARU

disc

NOI ÎNREGISTRĂRI DE MUZICĂ POPULARĂ

În activitatea casei noastre de discuri lunile mai și iunie au reprezentat o perioadă de muncă susținută pentru realizarea unei serii de înregistrări și imprimări dedicate interpretilor și formațiilor de muzică populară. Iată cîteva dintre acestea:

● Ștefania Rareș, interpretă de muzică populară moldovenească, susține un mic recital de melodii moldovenești, dintre care reținem „Bine-mi șade țărîncuță” și „Văleu, bade”. Acompaniază orchestra de muzică populară condusă de Nicu Stănescu și Ansamblul folcloric al Sfatului Popular al Capitalei, dirijat de Traian Tricoalea (45-EPC 327).

● Tita Bărbulescu înregistrează patru cîntece: „Lele, lelișoara mea”, „Cîte stele sînt pe cer”, „S-au pălit codrii pe poale” și „Sus la munte la Muscel”, pe care le cîntă cu nerv (45-EPC 328).

● Maria Lătărețu, în recitalul de muzică oltenească pe care ni-l oferă, se distinge prin autenticitatea interpretării. Acompaniază orchestra de muzică populară dirijată de Nicu Stănescu. Calitățile vocale ale cîntăului artistei Maria Lătărețu își găsesc, datorită specificului emisiei și felului în care nuanțează textul, o excelentă posibilitate de manifestare în cîntecele „Mă dusei la horă-n sat” și „Auzi mîndro, ori n-auzi?” (45-EPC 329).

● Benone Sinulescu cîntă două originale melodii: „În munții Buzăului” și „Aseară și-alaltă seară”, însoțit de formația condusă de Nicu Stănescu (45-EPC 330-1).

Regretăm că „Electre-cord” nu tipărește pe mapele discurilor de muzică populară (chiar și pe cele mici) textul cîntecelor. Ar fi o apreciată acțiune de popularizare a folclorului nostru.

● Georgeta Anghel, împreună cu Orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii dirijată de George Vancu, interpretează „Fîr-ai tu să fii de deal” și „Trandafir crescut în flă”. Georgeta Anghel cîștigă cu acest disc noi prieteni pentru muzica românească (45-EPC 330-2).

● Constantin Eftimiu, unul dintre puținii interpreți autentici ai muzicii lăutărești, ne „zice”: „Murguleț, căluțul meu”, „Luncă, luncă”, „Bate murgul din picior” și „Mori murgule de necaz” (45-EPC 331).

● Anna Dukasz interpretează muzică populară maghiară: „Căsuța cu ferăstrău verde” (Zöldablakós kicsi ház) și „Coace mama” (Süt a mama) (45-EPC 332).

● Angela Moldovan, de astă dată nu numai interpretă, ci și compozitoare, înregistrează romanța proprie „Mi-e tare dor de satul meu” (text: Mircea Block) (45-EPC 333).

● „Muzică populară ardelenască” se intitulă acest disc un bogat recital dat de orchestrele de muzică populară ale filarmonicilor din Oradea (dirijori, Albert Ardelean și Iosif Horvath) și Cluj (dirijor Ilie Tetrade). Cîntă Haiduc Marcu, Dumitru Sopot, Traian Hurgol (33-EPD-1038).

Vlad MUȘATESCU

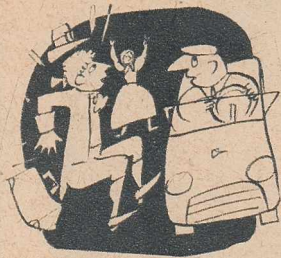
TRĂIESC
ÎN SECOLUL XV

270 KM FOND

ABSURDITĂȚI...
LEGALE



În câteva state nord-americane ființează încă unele legi care nu pot să nu stîrnească cel puțin nedumerirea. Astfel în statul Kentucky este cu totul oprită împușcarea porumbelor de tir în timpul ciocitului. În statul California o lege glăsuiește că dreptul de a pune curse de șoareci îl au numai deținătorii... autorizațiilor de vînătoare. În fine, culme a puritanismului, oficialitățile statului Minnesota interzic, sub pedeapsă aspră, atrnarea pe aceeași frînghie a ru-felor bărbătești și de damă...



La Londra există un club al cărui membri locuiesc în castele și case străvechi și nu folosesc nici un fel de ustensile inventate după anul 1500. Recent doi membri ai acestui club au fost excluși pentru faptul că și-au instalat în casă telefon.



cu unele procedee de antrenament folosite de fotbalști: concurenții aleargă dînd cu piciorul într-o minge. Supor-terii aleargă și ei pe lîngă concurenții, încurajîndu-i, dîndu-le de mîncare și de băut și, noaptea, lumînîndu-le drumul cu făclii.

VĂ MIRĂȚI?
ȘI TOTUȘI...



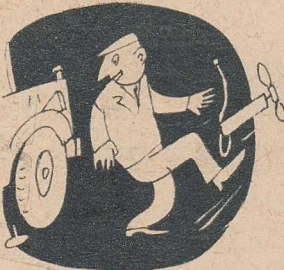
...există undeva în lume o casă care poartă numărul... 0 (dacă nu e clar, scriem și în litere: numărul zero). Și pentru că e un caz probabil unic, publicăm fotografia numărului respectiv. Casa cu pricina se află pe strada Paul Doumer din orașul Aix-en-Provence.

MEDICUL
COPACILOR

În Uniunea Sovietică se folosește cu succes un aparat portativ cu transistori, cu ajutorul cărui se poate stabili instantaneu dacă un arbore este bolnav sau sănătos. Principiul de funcționare al aparatului este cel al conductibilității fibrelor lemnoase.

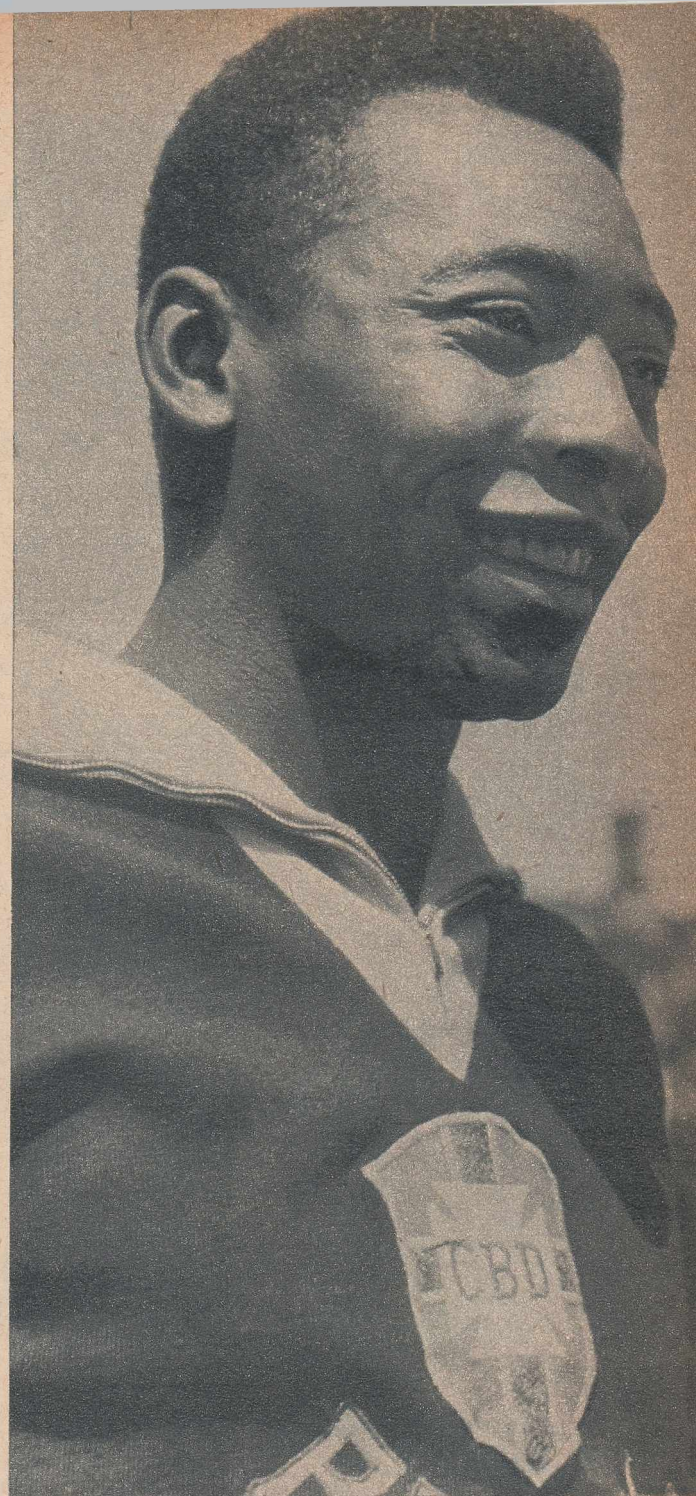


CAUCIUCURI
NEMURITOARE



În Uniunea Sovietică s-a pus la punct, pe baza unor cercetări încununare de succes, fabricația anvelopelor de automobil care, practic, nu se uzează. Ele sînt confecționate din cauciuc sintetic în care se încorporează o cantitate anumită de praf de aluminiu, substanță ce conferă acestor anvelope „imortalitatea”. Pe baza acestei reușite, întreprinderile aeronautice din Toulouse (Franța) fac și ele cercetări în același sens.

ACESTA E PELE!



Cîștigînd în mod strălucit și ediția din 1962 a campionatului mondial de fotbal de la Santiago de Chile, echipa Braziliei se înscrie printre favoritele ediției viitoare: Londra, 1966. În acest scop ea a și început activitatea, turneul din Europa făcînd parte din programul său de pregătire.

„Viorea întâi” a echipei Braziliei va fi fără îndoială din nou „marele Pele”, jucătorul nr. 1 al lumii, despre care publicăm — pentru iubitorii fotbalului — câteva date și fapte inedite.

● Numele real: Edson Arantes do Nascimento.

● Vîrsta: 28 ani.

● A început să joace fotbal la 12 ani, dar cariera de profesionist și-a început-o la 14 ani, cîștigînd 14 cruceiros de fiecare meci.

● Echipele „Real” Madrid, „Juventus” Torino și „Internazionale” Milano au oferit pentru obținerea lui Pele sume variînd între 1 și 2 milioane dolari.

● În medie Pele susține anual în străinătate — cu echipa sa de club sau cu naționala Braziliei — 40 de întîlniri.

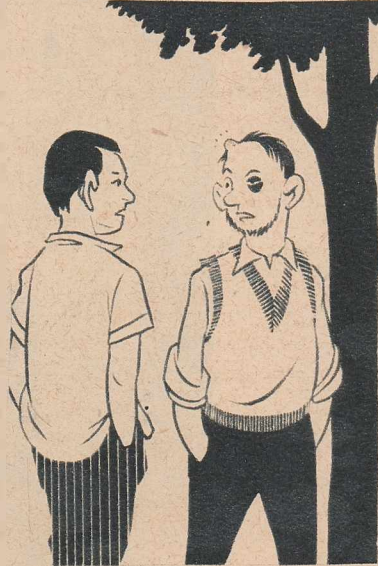
● Cartea sa „Eu sînt Pele” a atins un tiraj de 2,9 milioane exemplare.

● „Dacă Pele ar părăsi Brazilia, nu mi-ar rămîine decît să-mi fac harakiri” (din declarațiile fostului președinte al Braziliei, Quadros).

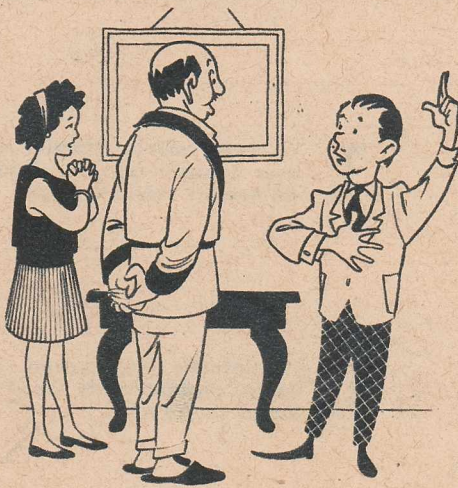
● Președintele clubului „Santos”, Athle Jorge Coury: „Dacă l-aș transfera pe Pele aș fi un om mort. Capul meu ar fi purtat de-a lungul străzilor din Rio...”



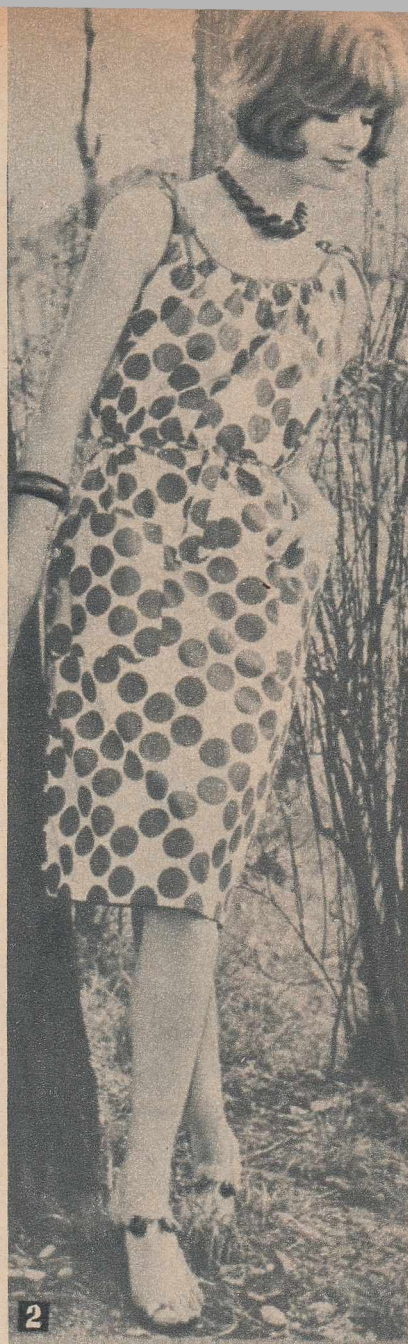
— Părinții mei au împreună 3.200 lei, talcă-tău 1.400; dac-ai putea s-o convingi pe mamică-ta să se încadreze și ea, noi... ne-am putea căsători.



— Cum te înțelegi cu nevastă-ta?
— Prin... semne!



— Și... dacă n-o să vă înțelegeți?
— Nici o grijă, sînt om serios! Eu v-o lau, eu v-o aduc!!!



moda

În zilele toride ale verii, rochiile se cer cât mai simple. Dispar gulerul, mânecile și uneori cordonul, deoarece amănunțele de prisos nu fac decât să amplifice senzația de căldură.

Originalitatea fiecărei rochii constă în culoarea sau desenul țesăturii și rareori din câte un detaliu la modă. Țesăturile cele mai indicate sînt cele de bumbac, în, celofibră sau mătase ușoară.

Fiecare din rochiile pe care le prezentăm în pagina de față e modernă.

**pentru
zilele
calde
de vară**

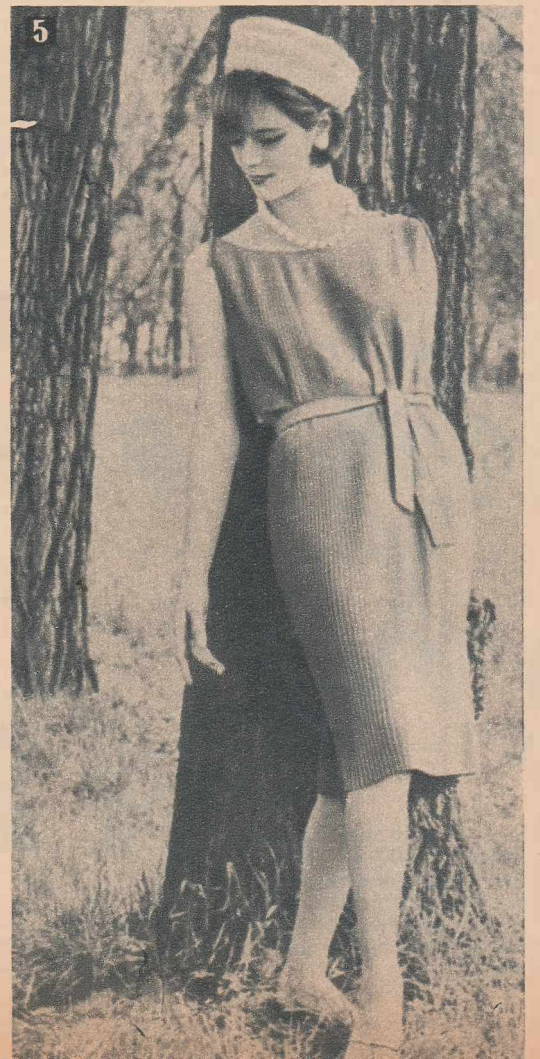
1. ...deoarece are dungloblice multicolore și talia strînsă într-un cordon cu cataramă.

2. ...pentru că e realizată din poplin cu buline și are la decolteu un paspoal din țesătură lăni.

3. ...prin crolala simplă, cu linia ușor evazată spre tiv, și garnitura de nasturi mărunți, negri.

4. ...datorită imprimeului alb cu negru, cordonului de lac și decolteul cu cravată.

5. ...grație materialul pilsat permanent din care e confecționată și cordonul lejer înodat.





La „bancul de probă”.
Fotografie de L. IOSIF



CARNET

ESTIVALE

E cald. Vântul lovește cu pale de aer fierbinte, tocurile își lasă amprentele în asfaltul moale, scaunele din autobuz frig. Caniculă. La ora trei omul se vizează la strand, iar supraaglomeratul Bordel i se înfățișează ca un veritabil eden. Și se duce la strand. La ora opt seara își vizează o plimbare la șosea, printre teii ce-și foșnesc, răcoritor, frunza. Se urcă în 31 și se plimbă, destins, la șosea...

De la ora trei, în apartamentul vecin nu se mai aude nici un zgomot. Până și mezinul familiei, absolvent cu succes al clasei întâi elementare, s-a deprins, resemnat, să vorbească de la această oră în șoaptă. În casă nu se doarme. Doar învață mama. Aerul e fierbinte, pereții camerei s-au încins, ventilatorului gîfite neputincios, dar mama stă zece ore la masă și studiază, fără întrerupere, fiziopatologia segmentului vegetativ al sistemului nervos central: își dă examenul de medic primar.

La strand se duc doar „bărbații” familiei. „Mama nu are vacanță — ne informează pe un ton categoric băiatul — n-o putem lua la plimbare...”

Marica a împlinit 18 ani în timp ce-și dădea examenul de maturitate. Data a trecut neaniversată. A trebuit să treacă: era exact ziua oralului la matematici. Și-a făcut atunci o listă întregă de promisiuni pentru „după ce-o să-l iau”. Lista avea puncte și subpuncte: 1) O excursie la Snagov. Subpunctul A: o încercare de vîntătoare sub apă (Marica e o sportivă pasionată). 2) Cinci filme văzute în două zile (la subpuncte erau trecute titlurile filmelor). 3) O vizită îndelungată la crotoreasă... Punctele urcau pînă la zece: un adevărat decalog al bucuriilor estivale.

Dar lista a avut o soartă tristă: a rupt-o Marica în bucățele. Exact în zece bucățele. Peste drum, lacul Floreasca își clipocește îmbietor apa, la cinematograful rulează (șase reprezentații pe zi!) „Misterele Parisului”, afară e cald, moleșitor de cald. Dar Marica învață: se pregătește pentru examenul de admitere la Institutul de arhitectură. Face calcul integral, studiază derivatele și desenează coloane dorice...

Pe la redacție a trecut azi dimineață unul din

monotipiștii care ne culeg articolele. A venit să ceară cu împrumut un manual de economie politică — ultima ediție. Urmează liceul la curs seral și e acum în ureșul examenelor. E un băiat înalt, bine legat, centru înaintaș de talent, înotător de forță. Nu l-a prins de loc soarele anul acesta și băieții rid de el: e alb ca telemeaua. Se disculpă, indignat: „Ce, am eu acum timp de strand? Învăț...”

E cald. La radio, buletinul meteorologic anunță toride „maxime în aer”. Și cer senin. Și vreme frumoasă. Ziarele aduc fotografii de pe litoral, în care oamenii se iau la trîntă cu răcoroasele valuri amărui. La Tușnad a poposit un teatru în turneu. Ceahlăul a fost învins de un grup de școlari de 14 ani. E vacanță. Oamenii se bucură din plin de ea și înving căldura cu ajutorul Carpaților și al Mării Negre.

Am aflat că temperaturile înalte din aer mai pot fi învinse și de altceva: de temperatura înaltă a voinței omenești, a pasiunii pentru învățatură.

Sanda FAUR

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00, 0.50-0.55 (sîmbătă 1.50-1.55)	21.00 (vineri 21.30)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămîinii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II). COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I). SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 14 IULIE Programul I
6.00: Muzică populară 6.35: Muzică distractivă 7.10: Concert de dimineață 8.06: Cîntece de pace și prietenie 8.30: Clubul voioșiei 8.50: Cîntece și jocuri populare 9.20: „Oameni de artă despre viața și creația compozitorilor” — Scriitorii francezi din secolul XVIII despre muzică 10.00: Muzică ușoară pentru oamenii muncii aflați la odihnă 10.30: Orchestra de muzică populară a Radio-televiziunii 11.00: Uverturi din opere 11.30: Vorbește Moscova! 12.00: Corul uinelor Vulcan din București 12.20: Interpreți de muzică ușoară 13.10: De toate pentru toți 14.00: Concert de prinz 15.00: Din viața satelor patriei 15.40: Program muzical dedicat frunțașilor de pe ogoare 16.10: Muzică ușoară românească 16.30: Suitele I și II „Arleziana” de Bizet 17.07: Valsuri 17.30: Melodii populare 18.00: Concert din opere 18.30: Muzică ușoară 18.45: Transmisiune sportivă 19.45: Muzică 20.00: Teatru la microfon — „Ultima oră”, după piesa lui Mihail Sebastian 21.33: Piese instrumentale 21.45: Canțonete interpretate de Mario Lanza 22.25: Muzică de dans 23.09: Simfonia a VII-a de Alfred Mendelssohn.

Programul II 7.00: Fanfara reprezentativă a Armatei 7.35: Cîntece din folclorul nou 8.00: Suita simfonică „Zile de vacanță” de Laurențiu Profeta 8.30: Muzică ușoară 8.45: Anunțuri, muzică 9.00: Muzică de estradă 9.30: Din comora folclorului nostru muzical 10.00: Muzică din opere 10.30: Revista presei străine 10.33: „Vacanță pe litoral” — muzică ușoară 11.00: Cîntece pionierești 11.15: Dansuri instrumentale 11.30: Muzică populară 12.00: Emisiunea „Cinema” 12.15: Poemul simfonic „Virful cu Dor” de Ion Hartulariu Darclee; Concertul în do major pentru harpă și orchestră de Boieldieu, solist Nicanor Zabaleta; Uvertura la opera „Nevestele vesele din Windsor” de Otto Nikolai 13.00: Cîntă Dorina Drăghici 13.15: Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă 14.05: Mici piese instrumentale de compozitori romîni 14.15: La microfon satira și umorul 15.00: Muzică ușoară 15.30: Muzică din opere 16.00: Oameni și fapte 16.08: Muzică corală de Ion Vidu 16.30: Din cîntecele și dansurile popoarelor 17.00: Valsuri de Chopin — la pian Dinu Lipatti 17.15: Emisiune literară 17.25: Din spectacolele Teatrului de operă și balet al R.P.R. 18.00: Teatru la microfon pentru copii 19.00: „Melodii... melodii” 19.30: Cîntă Angela Moldovan și Iosif Mihuț 20.05: Muzică de dans 21.45: „Viață în rate” — schiță de scriitorii finlandezi Martti Larni 22.00: Romanț 22.27: Trio nr. 2 opus 87 în do major de Brahms (Pablo Casals — violoncel, Joseph Szigeti — vioară, Dame Myra Hess — pian) 23.10: Muzică de dans.

Programul III 19.00: Muzică din opera „Saltimbancii” de Louis Ganne 19.40: Muzică de estradă 20.00: Recital de poezie contemporană românească 20.15: Lucrări concertante de Ludwig van Beethoven: Romanța în fa major pentru vioară și orchestră (Yehudi Menuhin); Concertul nr. 4 pentru pian și orchestră (Arthur Schnitke) 21.00: Muzică de dans 22.10—22.59: Octetul de coarde opus 7 de George Enescu — interpretează ansamblul Louis de Froment, dirijor George Enescu.

LUNI 15 IULIE Programul I 5.07: Cîntece de muncă 5.20: Emisiunea pentru sate 5.30: Cîntece din folclorul nou și jocuri populare 6.07: Melodii distractive 6.20: Gimnastică 6.35: Fanfară 7.10: Muzică instrumentală 7.30: Sfatul medicului — Fructele în alimentația copiilor 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Salut voios de pionieri! 8.06: Muzică populară 8.30: Aril și duete din opere 9.00: Tineretea ne e dragă! 9.20: Prelucrări corale 9.30: Poemul simfonic „Tamara” de Balakirev — Orchestra simfonică din Bamberg, dirijor Ionel Perlea 10.00: Melodii de estradă 10.30: Cvartetul nr. 1 de Tudor Ciortea 11.05: Soliști ai Operei de stat

din Cluj 11.30: Muzică ușoară 12.00: Melodii populare 12.30: Valsuri din opere 13.10: Simfonia în la major de George Ștephănescu 14.00: Concert de prinz 15.00: Soliști de muzică ușoară 15.30: Muzică populară 16.00: Sonata în si minor pentru flaut, viola da gamba și clavecin de Vitali 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Muzică ușoară 17.10: Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Franz Liszt — solist Samson François 17.30: Prietenii lui Do-Re-Mi 17.50: Din folclorul popoarelor 18.30: Lecția de limba rusă (începători) 18.40: Ari din opere interpretate de tenorul Giuseppe di Stefano 19.00: Revista economică radio 19.20: Cîntă Ion Cristoreanu și Șile Ungureanu 19.45: Muzică ușoară de H. Mălineanu 20.15: Muzică instrumentală 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Melodii lirice 21.15: Tribuna radio 21.25: Pagini de mare popularitate din muzica de operă 22.25: „Bulesca” de Mihail Jora; Simfonia în sol major pentru pian și orchestră pe un cîntec francez de la munte de Vincent D'Indy.

Programul II 10.10: Orchestra de mandoline a ceferiștilor din Roman 10.30: Muzică populară 11.00: Recital Radu Aldulescu 11.15: Din schițele lui Petru Vintilă 11.30: Concertul în do minor pentru oboi și orchestră de Benedetto Marcello — solist Mihail Clontea; Simfonia nr. 4 de Johann Christian Bach 12.05: Muzică din operele lui Berlioz 12.30: Cîntece și jocuri populare din țării socialiste 13.00: Muzică ușoară 13.30: Înmormări de reporter 13.37: Cîntece și jocuri 14.10: Valsuri simfonice 14.35: Cîntă Alla Baianova și Nicu Stoicescu 14.55: Muzică din opere 15.29: Șase teme ale baladei „Miorița” pentru cvartet vocal și pian de Tiberiu Brediceanu; Trei schițe românești de Marțian Negrea 16.10: Cîntă Lili Creangă și Niță Vădeanu 16.30: Concertul pentru pian și orchestră de Paul Constantinescu — solist Valentin Gheorghiu 17.00: Muzică ușoară 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Cîntece inspirate din trecutul de luptă al poporului nostru 18.30: Muzică populară 19.09: Sonata opus 120 de Schubert (pianistul Gheorghe Halmos) 19.30: Din activitatea sfaturilor populare 19.40: Selecțiuni din operele lui Millöcker 20.20: Interpretul săptămîinii — Elisabeth Schwarzkopf 21.15: Cîntă Dan Moicescu 21.30: Recitalul „George Cosbuc” (III) 22.00: Piese pentru vioară 22.30: Muzică ușoară românească 23.10: Sonata pentru pian, cvintet de suflători, timp-piane și instrumente de coarde de Vaclav Doblas; Cantata pentru cor de femei, doi flauti, xilofon și baterie de Tiberiu Olah 23.50: Muzică de dans.

Programul III 21.15: Concert pentru orchestră de Albert Roussel; Simfonia a III-a de William Schumann 22.00—22.59: Concert de noapte.

MARȚI 16 IULIE Programul I 5.07: Jocuri populare 5.20: Emisiunea pentru sate 5.30: Dansuri de estradă 6.07: Cîntece 6.20: Gimnastică 6.35: Piese instrumentale 6.45: Muzică ușoară 7.10: Cîntă taraful G.A.C. din comuna Românești, regiunea București, și taraful Căminului cultural din Mîrăreni, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară 7.30: Sfatul medicului — Tratatamentul balnear al reumatismului 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Salut voios de pionieri! 8.06: Muzică ușoară 8.30: Scene vesele din opere 9.00: Partea a II-a „Vara” din suita „Cele patru anotimpuri” de Vivaldi; Simfonia a VIII-a pentru orchestră de cameră și trompetă de Bononcini; Concerto grosso nr. 9 de Corelli 9.30: Din muzica popoarelor 10.00: Sonata pentru violoncel și pian de Theodor Fuchs (Serafim Antropov și Mariana Parnica) 10.30: Muzică ușoară 11.05: Tarantele 11.20: Uverturi la opere de Rossini 11.45: Radio prichindel 12.00: Suita pentru orchestră simfonică „Imagini hunedorene” de Adalbert Winkler; Suită rustică de Vinicius Greflens 12.30: În fața hărții — Rhode-

(Continuare în pag. 22-23)

PITEȘTIUL DE-A LUNGUL VEACURILOR



Pitești 1809 (după o stampă a vremii).

„Care este vechimea Piteștiului?”

Nicu MARIN, Căpitan de Marin NEDELEA, Pitești

Răspunde I. NANIA, muzicograful principal la Muzeul regional Argeș din Pitești.

Ascuns între dealuri mănoase, locul unde se află Piteștiul a oferit condiții prielnice de existență încă din neolitic, fapt atestat de unelte de silex și de topoarele de piatră găsite în zona orașului. Monedele



Pitești 1963.

dacice și romane, descoperite izolat, arată că aici au existat așezări dacice anterior stăpînirii romane.

Piteștiul e pomenit pentru prima oară într-un document din 20 mai 1388, prin care Mircea cel Bătrîn dăruiește mănăstirii zidite „la locul numit Călimănești pe Olt”, printre altele și o moară în „hotarul Piteștilor”. În documente din sec. XV și XVI Piteștiul apare uneori ca „cetate”.

Piteștiul se dezvoltă foarte lent, păstrându-și aspectul de „tîrg cu iupnii săi”, așa cum e caracterizat într-un document din 1632. Pe vremea lui Matei Basarab orașul era condus de „preoți și orașeni”, avînd „200 de case de valahi cu 1.000 de suflete și biserici foarte frumoase”. Episcopul catolic Baksci din Gallipoli — vizitînd Piteștiul în 1640 — remarcă „pinea albă și bună și podgoriile cu vinurile cele mai bune din Tara Romînească”.

Fiind așezat în apropierea cetăților de scaun, Piteștiul este adesea jefuit și incendiat de turci. Incendiul din 1848 îl distruge din temelie. Sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza (care vizitează în 1859 Piteștiul, a cărui populație era potrivnică boierimii) existau, după cum arată documentele, 1.400 de case cu 7.000 de locuitori, 12 biserici, un spital cu 30 de paturi, o școală de stat și cinci particulare; orașul dispunea de canalizare, pompieri, dorbanțiși... buget deficitar. În anii monarhiei Piteștiul a rămas un modest tîrg lipsit de industrie, pavat cu bolovanii de riu, o aglomerare haotică de maghernițe și tarabe, cu circumi la fiecare colț.

Tîrgul provincial de ieri e astăzi de nerecunoscut! Piteștiul a devenit un oraș în care se construiește intens. Pînă acum s-au înălțat 77 de blocuri cuprin-

zînd 2.814 apartamente; alte 920 apartamente se află în construcție. Piteștiul are acum 12 unități de industrie republicană, una de industrie locală și 5 întreprinderi cooperatiste dezvoltate. Printre noile obiective industriale piteștene se numără complexul ultramodern de industrializare a lemnului „Găvana”. Noua muncitorime a Piteștiului produce azi motoare, poduri metalice, stilpi electrici, tanin, pinzeturi fine, precomprimate din beton, mobilă. În 1962 producția industrială a fost de 43 de ori mai mare decît în 1948.

VII PE DEALURILE MEDIAȘULUI

Călătorul care parcurge distanța dintre Biertan și Richiș (raionul Mediaș) este impresionat de imensele terase situate pe dealurile din dreapta drumului. Pe ele sînt plantate zeci și zeci de hectare cu viță de vie, terenurile care



altădată erau inaccesibile oricărei culturi fiind astăzi transformate în podgorii bogate. La valorificarea terenurilor erodate au contribuit muncitorii de la G.A.S. Richiș și colectivității din Biertan.

Fotografia pe care v-o trimitem reprezintă numai o parte din marea suprafață terasată.

Aurel BROJU Mediaș

EPILEPSIA POATE FI TRATATĂ

„Doresc să știu care-i cauza epilepsiei și dacă bolnavul poate fi tratat”.

Rodica PANCAN profesoară, Bacșa

Răspunde dr. ION STOICA, cercetător științific principal la Institutul de neurologie „I.P. Pavlov” al Academiei R.P. Romîne.

Epilepsia este o maladie cu caracter cronic, care apare atît la copil cît și la adult. Cu privire la cauzele care o determină și manifestările ei s-au format în decursul veacurilor nenumărate ipoteze și concepții false, neștiințifice. O dată cu dezvoltarea neurologiei și a fiziologiei cerebrale s-a dovedit, pe baza cercetărilor experimentale și a observațiilor clinice, că epilepsia este o boală a creierului, la fel ca oricare alta. Faptul că accesele epileptice apar mai frecvent în perioada copilăriei i-a atras denumirea populară de „boala copiilor”. Această denumire nu este justificată decît în parte, deoarece s-a stabilit că nu toate crizele care apar la copil au relații cu epilepsia. În afară de aceasta s-a constatat că epilepsia poate surveni în oricare perioadă a vieții individului.

Cercetările moderne asupra epilepsiei, la care a adus o contribuție importantă și școala romînească de neurologie, au precizat că există epilepsie-boală și epilepsie-simptom. În primul caz criza epileptică nu are aparent o cauză bine determinată, spre deosebire de cea de-a doua eventualitate, în care criza este cauzată de un factor precis, de pildă: tumoare cerebrală, encefalită, traumatism cranio-cerebral, intoxicație etc.

PROGRAMUL DE RADIO

sia de sud 12.40: „Frumoasă ne este tinerețea” — montaj 13.10: Muzică populară 14.00: Concert de prînz 15.00: Scene din opera „Hänsel și Gretel” de Humperdinck 15.30: Muzică ușoară 16.00: Recital Liana Pasquali — harpă 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: În ajutorul corurilor de amatori — cîntecul „Partid, pe tine te cîntăm”, de Zaharia Popescu 17.10: Muzică populară din Banat 17.30: Radioracheta pionierilor 17.55: Cîntă tenorul Ion Dacian 18.15: Cu microfonul printre sportivi 18.25: Program muzical pentru frunțași în producție 19.00: Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Termeni tehnici” 19.10: Suita „Mandarinel miraculos” de Bela Bartok 19.30: Scriitori din țară 19.45: Cîntă Ima Sumac 20.15: Doine și jocuri populare 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică ușoară romînească 21.15: La microfon satira și umorul (reluare) 22.25: Muzică de dans 23.10: Concertul pentru flaut, corn englez și orchestră de coarde de Arthur Honneger; Simfonia a IX-a de Dmitri Șostakovič.

Programul II 10.10: Muzică distractivă 10.30: Ciclul concerti grossi de Händel — Concerto grosso nr. 5 și nr. 6 11.00: Corul Școlii pedagogice din Cîmpulung Muscel 11.15: Literatura și muzica — Puskin în muzică 11.35: Cvartetul pentru instrumente de suflat de Nicolae Bucliu 12.05: Pagini orchestrale din operele contemporane 12.30: Cîntece și jocuri populare 13.00: Suita de dansuri de Cernberg; Uvertura la opera „Două căsute” de Karol Kurpinski 13.30: Vă prezentăm volumul: „Cocteil Babilon” de Ioan Grigorescu 13.45: Fanfară 14.10: Melodii populare 14.35: Muzică de estradă 15.00: Muzică corală sovietică 15.21: Concert pentru pian și orchestră de Sabin Drăgoi (Maria Fotino) 16.10: Recital de liederuri al sopranei Mărgit Lászlo 16.30: Coruri și dansuri din operele lui Gluck 17.00: Muzică ușoară 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Rapsodia a II-a de Marțian

Negrea; Suita moldovenească de Nikolai Ivanovici-Peiko 18.45: Emisiune culturală 19.00: Melodii populare 19.30: Lecția de limba franceză (avansați) 19.40: Pagini orchestrale din opera „Peter Grimes” de Benjamin Britten 20.15: Emisescu în documente și mărturii ale contemporanilor săi 20.35: Cu microfonul în mijlocul formațiilor artistice de amatori 21.15: Orchestra de muzică populară „Doina Argeșului” a Sfatului popular din Pitești 21.40: Capodopere ale literaturii universale — „Don Juan” de Moliere 22.00: Serenade din operele 22.26: Cvintetul de coarde în sol minor de Mozart 23.10: Muzică ușoară 24.00: Muzică de dans.

Programul III 21.15: Opera „Turandot” de Puccini (actele I și II), cu Inge Borkh, Mario del Monaco, Renata Tebaldi, corul și orchestra Academiei „Santa Cecilia” din Roma, dirijor Alberto Erede 22.34—22.59: Muzică de estradă.

MIERCURI 17 IULIE Programul I 5.07: Mici piese de estradă 5.20: Emisiunea pentru sate 5.30: Cîntece din folclorul nou și jocuri populare 6.07: Piese interpretate la acordeon 6.20: Gimnastică 6.35: Cîntece 7.10: Dansuri simfonice 7.30: Sfatul medicului — Prevenirea arsurilor provocate de razele solare 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Salut voios de pionieri! 8.06: Muzică instrumentală și vocală de compozitori romîni 8.30: Melodii populare 9.00: Suita I din baletul „Păcală” de Viorel Doboș 9.30: Selecțiuni din operele 10.00: Teatrul la microfon — „Doamna nevăzută” după Calderon de la Barca 11.15: Piese instrumentale 11.30: Ansambluri artistice ale sindicatelor din învățămînt 12.00: Muzică populară 12.30: Opera „Zaide” de Mozart 13.10: Muzică ușoară 14.00: Concert de prînz 15.00: Cîntece și jocuri populare 15.30: Rapsodia pentru vioară și orchestră de Hacıaturian (Leonid Kogan) 16.00: În ajutorul corurilor de amatori (reluare) 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Piese

pentru vioară 17.10: Cîntă Maria Butaciu și Florea Netcu 17.30: Prietena noastră, cartea 18.00: Muzică ușoară romînească 18.30: Lecția de limba engleză 18.40: Cîntă baritonul Nicolae Herlea 19.00: Jurnal de întrecere 19.15: Program muzical pentru evidențiați în întrecerea socialistă 20.15: Corul Căminului cultural din comuna Ocna Dej și taraful Căminului cultural din comuna Firiteaz-Banat 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Orchestra Paramour 21.00: Sonata în la major pentru violoncel și pian de Weber (Danil Șafran și Frieda Bauer) 21.15: Jurnalul satelor 21.40: Din comoara folclorului nostru — Instrumente muzicale populare (emisiunea I) 22.25: Ciclul „Pagini din muzica preclasică” — Din creația fililor lui Johann Sebastian Bach și a compozitorilor din școala de la Mannheim 23.00: Muzică de dans.

Programul II 10.10: Prelucrări de folclor ale compozitorilor noștri 10.40: Rapsodie pentru orchestră de Vasile Timiș; „Suita dobrogeană” de Anatol Albin 11.15: Cîntece pionieresti 11.30: Estrada melodioasă 12.05: Muzică din opere și comedii muzicale 12.30: Emisiune literară 12.45: Fantezie de Schumann; Octetul în mi bemol major de Mendelssohn-Bartholdy 13.30: Însemnări de reporter 13.40: Cîntă Constana Cimpeanu și Vasile Măcu 14.10: Suita a II-a de Achim Stoia 14.35: Fanfară 15.00: Ansambluri vocale din opere 15.30: Din muzica popoarelor 16.10: Muzică instrumentală și vocală 16.30: Muzică ușoară 17.00: Interpreți în studio — mezzosoprana Georgeta Pantazi și pianistul Nicolae Chifl 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Concertul în re minor pentru vioară și orchestră de Constantin Nottara, solist Virgil Pop 18.30: Muzică populară 18.50: Versuri de Ion Rahoveanu 19.00: Melodii de dragoste 19.30: Lecția de limba rusă (avansați) 19.40: Cvartetul de coarde în fa major de Theodor Rogalski 20.03: Muzică populară 20.15: Școala și viața 20.35: Arit din opera „Gloconda” de Ponchielli 21.15: Muzică populară din R.P. Bulgaria 21.30: Pe teme internaționale 21.40: Interpreți de muzică ușoară

22.20: Muzică din opereta „Dragoste de țigan” de Lehar 23.10: Simfonia „Mandred” de Cealkovskii — Orchestra N.B.C., dirijor Arturo Toscanini 24.10: Concert de noapte.

Programul III 21.15: Seară de operă — „Turandot” de Puccini (actul III) 22.00: Sonata pentru pian de Alexandru Hrișanide; Suita pentru vioară și pian de Dumitru Bughici 22.30—22.59: Valsuri orchestrale.

JOI 18 IULIE Programul I 6.07: Jocuri populare 6.20: Emisiune pentru sate 6.30: Fanfară 6.07: Melodii distractive 6.20: Gimnastică 6.35: Cîntece 6.45: Muzică ușoară 7.10: Melodii populare 7.30: Sfatul medicului — Tratatul balnear în bolile de inimă 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Salut voios de pionieri! 8.06: Muzică instrumentală și vocală de compozitori romîni 8.30: Muzică ușoară 9.00: Vreau să știu! 9.23: „Săptămîna culturii poloneze” — concert simfonic: Uvertura la opera „Verbum nobile” de Montusko; Poemul simfonic „Stanislav și Anna Osvețim” de Mecislav Karlovici; Uvertura de Antoni Salovski 10.00: Scene din opera „Pană Lesnea Rusalin” de Paul Constantinescu 10.30: Din cîntecele și dansurile popoarelor 11.05: Cvartetul de coarde în mi minor de Liubomir Pipcov 11.32: Valsuri de estradă 12.00: Cîntece patriotice și versuri — montaj 12.31: Muzică ușoară 13.10: Muzică din opere 14.00: Concert de prînz 15.00: Cîntece și jocuri populare 15.30: Suita a III-a din baletul „Cenusăreasa” de Prokofiev 16.00: Suite franceze de Johann Sebastian Bach (la clavecin — Isolde Ahlgrimm) — Suita nr. 1 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Cîntece pionieresti 17.10: Pagini din opera „Pescuitorii de perle” de Bizet 17.45: Cu scriitorii noștri pe litoral 18.00: Muzică ușoară 18.30: Lecția de limba franceză (începători) 18.40: Duete din operele 19.00: Melodii populare 19.30: Muzică instrumentală 19.45: Fragmente din opera „Somnambula” de Bellini, cu Maria Callas, Nicola Monti, Nicola Zaccaria, corul și orchestra Operel „Scala” din Milano, dirijor Antonio Votto 21.15: Scriitori în lumina documentelor — Alexandru Vlașuță 21.30: Simfonia a II-a în la

Cînd accesile epileptice sînt de origine tumorală se recomandă intervenția neuro-chirurgicală pentru înălțarea cauzei care produce criza. Dacă după intervenția respectivă crizele persistă, se indică tratament medicamentos, întocmai ca în epilepsia-boală. Avînd în vedere marea varietate a acceselor epileptice, în prezent se recomandă în tratamentul epilepsiei o terapie (Mysolin, Luminal, Hydantoin, Tridion etc.) corespunzătoare fiecărei forme de boală. Bolnavul trebuie să urmeze în mod regulat medicația indicată și să fie permanent sub control medical, pînă la suprimarea totală a crizelor, deoarece de multe ori, sub influența tratamentului, aspectul crizei se modifică și aceasta poate trece uneori neobservată. Se admite că epilepsia nu determină tulburări mintale într-un procent mai mare decît alte boli neurovasculare. După ultimele cercetări rezultă că printr-o supraveghere atentă și îndrumare corectă în alegerea profesiei, bolnavul epileptic poate și trebuie să devină folositor societății și familiei sale.

DE LA CORESPONDENȚI



È mai cald ca în pădure... (Florin Ţaga — Birlad)



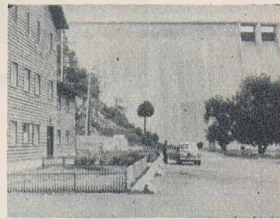
La Constanța, un mare panou din ceramică și marmură rezent aplicat pe calcanul unei clădiri din centru, redă harta Dobrogei cu așezările ei antice. (D. Anghelato—Brăila)



Școlărițe pe stadionul din Turda. (Frederic Spath, cercul joto de pe lângă „Industria sîrmei”—Cîmpia Turzii)

LA POALELE BARAJULUI...

Este vorba de uriașul baraj care zăgăzuieste apele lacului de acumulare de la Bicaz. La poalele lui — dincoace de lac — s-a deschis recent o cabană turistică bine amenajată, pusă la dispoziția excursioniștilor care vizitează Bicazul



și împrejurimile sale, precum a celor aflați în trecere spre Ceahlău.

Emil BUCUREȘTEANU
Plata Neamț

PĂRERI DE PIETON

Găsesc extrem de utilă publicarea unor materiale de popularizare a regulilor de circulație, cum a fost foto-reportajul „Între șoferi și pietoni” din „Flacăra” nr. 21/1963. Ca pieton nu pot să nu-mi exprim dezaprobarea față de numeroșii conducători de autovehicule care, depășind viteza legală, gonesc nebunește chiar și pe arterele centrale ale Capitalei și periclitează adesea viața pietonilor. Nu o dată am văzut șoferi sau motocicliști care iau bruscă și în viteză virajul pe dreapta la stopuri și surprind pietoni care traversează liniștiți, stîndu-se protejați de semaforul aflat pe verde. Asemenea conducători grabiți sînt și pe unele tramvaie

și autobuze I.T.B., care pornesc din stații fără a mai controla prin oglinda retrovizoare dacă s-au urcat toți călătorii. (Nu mă refer aci la autobuzele și tramvaiele care circulă cu oamenii agățați ciorchine pe scară, în orele de vîrf ale zilei sau cu prilejul meciurilor.)

Bineînțeles, ca pieton nu mă pot solidariza nici cu cetățenii care circulă distrați, cu capu-n nori, care sînt grăbiți să traverseze fără a se asigura ca momentul e propice. Am urmărit într-o zi, cu groază, un grup de copii de 12-13 ani traversînd în goană, pe „roșu”, intersecția str. C.A. Rosetti — bd. N. Bălcescu, și scîpînd ca prin urechile acului de a fi striviți sub roțile mașinilor. Iată de ce cred că ar trebui înfățișată popularizarea regulilor de circulație, și în primul rînd printre micii pietoni atît în școală cît și în familie.

Grigore GHEORGHE
muncitor,
Spl. Unirii 184, București

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundă: Elena Chețaru, elevă, Dolhasca nr. 41, rn. Fălțiceni; ilustrate; Paul Achiței, student, București 12, cal. Plevnei nr. 162, rn. 16 Februarie; teme diverse; Ionel Bittman, muncitor, Galați, str. N. Bălcescu nr. 15; literatură, ilustrate; Virgil Ciotoș, profesor, Albaluția, str. N. Cristea nr. 22; ilustrate; Anisoara Pintilie și Eleonora Cîrjă, eleve, Fălțiceni, str. Dimitrov nr. 39; muzică, literatură, ilustrate; Aurica Luca și Mariana Butnaru, eleve, Făl-

țiceni, str. Republicii nr. 229; muzică, literatură, ilustrate; Ecaterina Danciu, elevă, Pitești, str. Horia, Cloșca și Crișan nr. 14; ilustrate; Gabriela Tăndăscu, elevă, Giurgiu, șos. Bucureștilui nr. 52 A; ilustrate; Cosma Rădulescu și Constantin Ionescu, tehnicieni, Craiova, str. R.P.R. nr. 63; literatură, artă, ilustrate; Kazimierz Głuszczyński, Tomaszow Mazowiecki, ul. Topolowa 7 m 21, R.P. Polonă; filatelie, filumenie, ilustrate, sport, muzică ușoară (în rusă și polonă); Janina Majtezak, Konstanytnow K/Lodz, ul. H. Sawickiej 14, R.P. Polonă; sport, muzică ușoară, filatelie, ilustrate, film, teatru, geografie, călătorii (în polonă, rusă, engleză); Bohdan Turrek, Bechice, p. Konstantynow Lodzki, R.P. Polonă; teme diverse; Zenon Zebnycki, Chelm-Lubelski, ul. Ceramyczna 61, R.P. Polonă; film, muzică, literatură, turism, sport, ilustrate, filatelie (în rusă, polonă, esperanto); Alexandra Ilea, elevă, Turda, str. Avram Iancu nr. 44; ilustrate, teme diverse; Elena Dorin, elevă, Galați, str. Sindicatelor nr. 18; artă plastică, ilustrate; Mircea M. Ionescu, elev, București, str. Dornei nr. 26; literatură, sport, filatelie, geografie, teatru, prietenie; Puiu Cobzaru, tehnician mecanic, com. Ștubeni Orăști, rn. Oltenița; ilustrate; Rodica Boros, elevă, Turda, str. Avram Iancu nr. 57; teme diverse, ilustrate; Anghel Petre, elev, com. Novaci, rn. Gilort; matematică, fizică, literatură; Nic. Cozlovski și Ion Briceag, controlori tehnici, Ștefănești, bloc 16, ap. 23, rn. Pitești; ilustrate.

major de George Enescu 22.55: Muzică de dans.

Programul II 10.10: Piese corale 10.30: Din operele lui Johann Strauss 11.00: Muzică ușoară 11.15: Pagini de proză din volume recent apărute 11.30: Fragmente din muzica filmului „Valurile Dunării” de Teodor Grigoriu; Fantezile caracteristice de Andersen 12.05: Muzică populară 12.30: Muzică din opere 13.00: Trio opus 15 de Smetana (Ștefan Gheorghiu — vioară, Radu Aldulescu — violoncel și Valentin Gheorghiu — pian) 13.30: Note de lector 13.40: Muzică ușoară de Igor Iakusenko și Uno Noisov 14.10: Muzică populară 14.35: Muzică instrumentală și vocală de compozitori romîni 15.00: Concert din opere 15.30: Muzică din filme 16.10: Ansambluri de copii 16.30: Suita simfonică „Tara de piatră” de Carmen Petra-Basacopol 17.02: Melodii populare 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Tinere talente — elevi ai Școlii de muzică de talenți nr. 1 din București 18.25: Muzică ușoară românească 19.00: Tinerețea ne e dragă! 19.30: Album de opere 20.00: Scrisori din țară 20.10: Muzică populară interpretată de Georgeta Anghel și Ion Gîrbăcea 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Melodii lirice 21.15: Ansamblul de cîntece și jocuri al Sfatului Popular al Capitalei 21.45: Părinți și copii 22.00: Seară de muzică de dans cu Radu Zaharescu și Horia Șerbănescu 23.10: Opera „La serva padrona” de Pergolesi 24.00: Muzică de dans.

Programul III 21.15: Teatru la microfon — „Ultima oră” după Mihail Sebastian 22.48—22.59: Piese instrumentale.

VINERI 19 IULIE Programul I 5.07: Cîntece 5.20: Emisiunea pentru sate 5.30: Cîntece din folclorul nou și jocuri populare 6.07: Marșuri de estradă 6.20: Gimnastică 6.35: Piese instrumentale 6.45: Marșuri sportive 7.10: Pagini orchestrale din opere 7.30: Sfatul medicului — Deformațiile dinților la copii 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Salut voios de pionier! 8.08: Muzică ușoară 8.30: Cvartetul opus 23 de George Enacovic 9.02: Arii din opera „Ruslan și Ludmila” de Glinka, cu Serghei Lemeșev, Vera Firsova, Ev-

ghenia Verbițkaia 9.32: Muzică populară 10.00: Preludiul simfonic de Ion Dumitrescu; Concertul nr. 3 pentru pian și orchestră de Dmitri Kabalevski 10.30: Melodii distractive de estradă 11.05: Studii pentru pian — Călețul II de Debussy (Walter Gieseck) 11.30: Arii din opere 11.52: Reportaj 12.00: Prelucrări de folclor 12.30: Muzică ușoară 13.10: Suită de cîntece populare engleze 14.00: Concert de primă 15.00: Cîntă Rodica Palu și Jean Păunescu 15.15: „Cantata bucuriei” de Ovidiu Varga 15.45: Soliști și formații artistice de amatori 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Cîntă Lili Dușescu și Mircea Nemens 17.10: Suite franceze de Johann Sebastian Bach interpretate la clavicin de Isolde Ahlgrimm — Suitele nr. 2 și nr. 3 17.30: În slujba patriei 18.00: Melodii de dragoste 18.30: Lecția de limba engleză 18.40: Cîntă Raveca Săndulescu și Florea Cioacă 19.00: Pagini din creația lui Sigismund Toduță 19.45: Muzică de estradă 20.15: Muzică corală de Luca Marenzio 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică populară 21.15: Jurnalul satelor 21.40: Cîntă Iolanda Mărculescu și Mihail Știrbei 22.25: „Secvențe” — variațiuni pentru orchestră de coarde de Cornel Tăranu; Simfonia a VII-a de Henry Cowell 23.05: Muzică de dans.

Programul II 10.10: Din muzica popoarelor 10.30: Sonata pentru vioară și pian de Sabin Drăgoi (Gaby Grubea și Paul Jeleacu) 11.00: Selecțiuni din operele „Trei fete” de Schubert-Berté și „Nunța ungară” de Nico Dostal 11.30: Muzică ușoară 12.05: Ansamblul de stat de cîntece și dansuri din Republica Sovietică Socialistă Armeană 12.30: Muzică simfonică 13.00: Muzică populară 13.30: Limba noastră (reluare) 13.40: Muzică din opera „Martha” de Flotow 14.10: Concertul în re major pentru corn și orchestră de Joseph Haydn, solist Franz Koch 14.35: Muzică ușoară 15.00: Actualitatea în țările socialiste 15.25: Arii și duete din opere 16.10: Muzică instrumentală și vocală 16.30: Melodii populare 17.00: Muzică de estradă 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Simfonia I de Beethoven 18.35: În ajutorul corurilor de amatori (reluare) 18.45: Medalion — „70 de ani

de la nașterea lui Vladimir Maiakovski” 19.00: Muzică populară 19.30: Teatru la microfon — „Trei prieteni”, după scenariul filmului „Prieteni credincioși” de Isaiev și Galici 21.13: Piese instrumentale 21.45: Muzică de dans 22.30: Moment poetic — Munți 22.35: Muzică din opere 23.10: „Săptămîna culturii poloneze” — Cvințelul pentru coarde și pian de Iulius Zarembski 23.50: Muzică de dans.

Programul III 21.45: Interpretul săptămînil — Elisabeth Schwarzkopf 22.25—22.59: Potpouriri de estradă.

SÎMBĂȚĂ 20 IULIE Programul I 5.07: Jocuri populare 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Muzică ușoară 6.07: Cîntece 6.20: Gimnastică 6.35: Piese instrumentale 6.45: Muzică de estradă 7.10: Melodii populare 7.30: Sfatul medicului — Cura de ape minerale în bolile de rinichi 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Salut voios de pionier! 8.30: Piese simfonice 9.00: Roza vînturilor 9.25: Muzică populară 10.00: Soliști ai Teatrului muzical din Galați: Elena Patrichi, Vasile Martinou și Valeriu Ponoran 10.30: Muzică ușoară 11.05: Sonata în sol major pentru vioară și pian de Cornel Trăilescu 11.30: Muzică populară sovietică 12.00: Dansuri și coruri din opere 12.20: În săli și pe stadioane 12.30: Muzică ușoară 13.10: Rapsodia de Mircea Popa 14.00: Concert de primă 15.00: Din folclorul popoarelor 15.30: Corul Școlii medii de muzică nr. 1 din București 15.45: Actualitatea literară în zărele și revistele noastre 16.00: Recital Arta Florescu 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Orchestra de estradă a Radioteleviziunii dirijată de Paul Urmuzescu 17.10: Cîntă Iulia Axen și Fred Froberg 17.30: Concertul nr. 5 pentru vioară și orchestră de Mozart — solist Jascha Heifetz acompaniat de Orchestra simfonică din Londra, dirijor Malcolm Sargent 18.00: Program muzical pentru frunțași în producție 18.35: Cvartetul nr. 2 de Zeno Vancea 19.00: În pas cu știința 19.20: Concert din opere 20.10: Muzică de dans 21.00: Cîntă Ion Luca Bănăteanu 21.15: Carnet plastic 21.25: Melodii populare 22.25: Săptămîna culturii poloneze — Muzică ușoară de compozitori polonezi 22.45: Muzică de dans.

Programul II 10.10: Muzică distractivă 10.24: Suita a III-a de arii și dansuri vechi de Respighi; Suita lirică de Edvard Grieg 11.00: Cîntece și ghicitori — emisiune pentru cei mici 11.15: Muzică populară 11.30: Serenada în re major pentru flaut, vioară și violă de Beethoven 12.05: Muzică de estradă 12.30: Variațiuni de Max Reger pe o temă de Mozart 13.00: Soliști de muzică populară — Nelu Huțu și Nicolae Băluță 13.30: Muzică ușoară românească 14.10: Pagini orchestrale din opera „Carmen” de Bizet 14.35: Valsuri 15.00: Simfonia a II-a în si minor „A bravilor” de Borodin 15.28: Cu cîntecul și jocul pe plaiul oltenesc 16.10: Cuplete și rondouri din opere 16.30: Știința în slujba păcii 16.40: Cîntece de Radu Paladi 17.02: Arii din opere interpretate de Iulia Buciuceanu și Nicolae Florei 17.30: Carnet de reporter 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Humoresca opus 20 de Schumann — la pian Yves Nat 18.30: Muzică ușoară 19.00: Rapsodia romînă de Ciprian Porumbescu 19.30: Pe teme internaționale 19.40: Muzică ușoară de Ion Vasilescu 19.55: Muzică populară 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Scene de petrecere din opere 21.10: Muzică de dans 21.45: Agenda teatrală 22.00: Romante 22.30: Opera „Păpușile maestrului Pedro” de Manuel De Falla 23.10: Concertul pentru pian și orchestră de Pascal Bentoiu — solist Corneliu Gheorghiu; Trei invențiuni de Bohuslav Martinu 23.52: Muzică de dans.

Programul III 21.10: Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Johannes Brahms (Sviatoslav Richter) 21.59: Muzică de estradă 22.30—22.59: Arii din opere.

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”.
Macheta: Vlad Mușatescu

Doriți să aveți dinți frumoși și sănătoși?
Folosiți nolle perluțe de dinți din fire sintetice tip

„AURORA”

fabricate de I. I. S. Chala Lifschitz — Oradea

Periuța de dinți
AURORA
întrunește calități

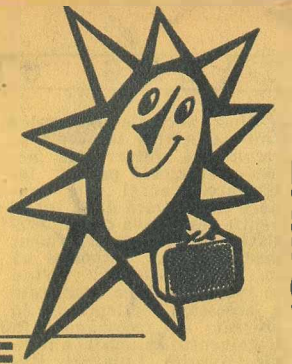
igienice
deosebite



TRAGERE SPECIALĂ
LOTO
CENTRAL



AUTOTURISME,
MOTOCICLETE, SCUTERE, EXCURSII ÎN U.R.S.S. ETC.



19 IULIE

Podul rupt

O producție a studiourilor din R. P. Polonă

Scenariul: Roman Bratny Imaginea: Antoni Nurzynski
Regia: Jerzy Passendorfer Muzica: Tadeusz Baird

Cu: Tadeusz Lomnicki, Elzbieta Kepinska, Lidia Korsakowna, Jerzy Blok,
Janusz Bylczynski

Evocând un dramatic episod al luptelor pentru lichidarea bandelor fasciste care, imediat după Eliberare, terorizau populația din regiunile muntoase ale Poloniei, filmul are în prim-plan figura locotenentului Mosur. În acest rol deosebit de complex, al unui tânăr ofițer care îndeplinește în liniile dușmane o misiune periculoasă, îl vom recunoaște pe Tadeusz Lomnicki, protagonistul filmului de debut al lui Andrzej Wajda, „Baricada”.

